

Framtida trender inom revision med AI

En kvalitativ studie om hur AI påverkar revision och vilka trender som kan förväntas framträda

Jiaman Ma

Examensarbete för företagsekonomi (YH)-examen

Utbildning: Företagsekonomi

Åbo 2025

EXAMENSARBETE

Författare: Jiaman Ma

Utbildning och ort: Företagsekonomi, Åbo

Inriktning: Redovisning

Handledare: Marika Nygårdas

Titel: Framtida trender inom revision med AI

En kvalitativ studie om hur AI påverkar revision och vilka trender som kan förväntas framträda

Datum: 23.03.2025

Sidantal: 42

Bilagor: 2

Abstrakt

Revision spelar en viktig roll i företagsvärlden, där en revisor granskar och utvärderar ett företags ekonomiska rapporter för att säkerställa deras tillförlitlighet och riktighet. Revision är en nödvändig process för att se till att företagsverksamheten bedrivs enligt gällande revisionslag och bokföringslag för att kontrollera bokföringen är korrekt.

Under de senaste åren har AI (artificiell intelligens) haft en betydande inverkan på en mängd olika branscher, inklusive revision. Framväxten av AI har möjliggjort automatisering av många tidskrävande uppgifter inom revision, såsom granskning av stora mängder data. Detta har inneburit att risken för misstag minskar, vilket kan göra revisionsarbetet mer noggrant och pålitligt.

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur AI förväntas påverka revisionen i framtiden och vilken omformning revisorsrollen kan genomgå. Genom att utforska detta ämne kan man få insikter om potentiella förändringar och hur man bäst utnyttjar implementeringen av AI. Det är viktigt att identifiera vilka kompetenser som blir avgörande för att förbereda sig för den framtida arbetsmarknaden och möjliggöra anpassning till kommande förändringar. I teoridelen beskriver jag centrala begrepp inom revision och revisionsprocessen. Detta för att kunna ge läsaren en bra förståelse om revision. I den empiriska delen gör jag en kvalitativ intervju med fyra revisorer för att få fram deras tankar och åsikter gällande AI inom revision.

Språk: Svenska

Nyckelord: Revision, revisionsprocess, organisering, revisionsområdet, AI

THESIS

Author: Jiaman Ma

Education and location: Business administration, Turku

Specialization: Accounting

Supervisor: Marika Nygårdas

Title: Future Trends in Auditing with AI

A Qualitative Study on How AI Affects Auditing and What Trends Can Be Expected to Emerge.

Date: 23.03.2025 Number of pages: 42 Appendices: 2

Abstract

Auditing is a central part of the corporate world. An auditor examines and evaluates a company's financial reports to ensure their reliability and accuracy. Auditing is a necessary process to ensure that business operations are conducted in accordance with applicable auditing laws and accounting regulations and to verify the accuracy of bookkeeping.

In recent years, AI has significantly impacted many different industries, including auditing. The emergence of AI has enabled the automation of many time-consuming tasks within auditing, such as examining large amounts of data. This innovation has reduced the risk of errors, making audit work more precise and reliable.

The purpose of this thesis was to investigate how AI is expected to impact auditing in the future and what transformation the auditor's role may undergo. By exploring this topic, this thesis aimed to gain insights into potential changes and determine the most effective ways to implement AI. It is important to identify the essential skills employees will need for the future labor market and to facilitate adaptation to upcoming changes. In the theoretical section, I described key concepts within auditing and the audit process to provide readers with a solid understanding of auditing. In the empirical section, I conducted qualitative interviews with four auditors to gather their thoughts and opinions regarding AI in auditing.

Language: Swedish

Keywords: auditing, audit process, organization, audit society, AI

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Allmänt om lagstadgad revision	2
1.2 Syfte och problemformulering	3
1.3 Frågeformulering	3
1.4 Avgränsning	4
2 Teoriram	4
2.1 Försäkran	4
2.2 Förbättring	5
2.3 Försäkring	6
2.4 Revisionsprocessen.....	7
2.4.1 Planering	7
2.4.2 Granskning	10
2.4.3 Dokumentation.....	11
2.4.4 Rapportering.....	13
2.5 Revisionens organisering.....	14
3 Revisionens roll i samhället	15
4 Vad är AI	16
4.1 Fördelar med AI	17
4.2 Fördelar med AI inom revision	18
4.3 Risker och utmaningar med AI	19
4.4 Risker och utmaningar med AI inom revision	20
4.5 Revisorers användning av AI i framtiden.....	21
5 Metoder	23
5.1 Forskningsmetod	23
5.2 Urval.....	24
5.3 Datainsamlingsmetod	25
5.4 Forskningsetik.....	25
5.5 Validitet och reliabilitet	26
6 Resultat	26
6.1 Respondent 1.....	26

6.2 Respondent 2.....	28
6.3 Respondent 3.....	29
6.4 Respondent 4.....	31
7 Resultatredovisning	32
7.1 Utbildning och yrkesbakgrund.....	33
7.2 Digitalisering och teknik inom revision	33
7.3 Risker och begränsningar med användning av AI inom revision.....	34
7.4 Framtidsperspektiv på AI och revision	34
7.5 Kompetens och färdigheter	35
8 Analys och diskussion	35
8.1 Kritisk granskning.....	39
8.2 Fortsatt forskning	40
9 Slutsatser.....	40
10 Källförteckning.....	43
11 Bilagor	46
Figur 1 Revisionsprocessen (Carrington)	7

1 Inledning

När en oberoende revisor med revisionsutbildning eller ett revisionsföretag granskar ett företags ekonomi handlar det inte bara om att kontrollera siffror och bokföring. Revisionen omfattar även en övergripande bedömning av hur företaget styrs och hanteras, eftersom faktorer som interna processer, riskhantering och regelefterlevnad kan påverka både verksamheten och det ekonomiska resultatet. Syftet med revision är att ge en rättvis och objektiv bedömning av företagets finansiella hälsa och tillförlitligheten i dess redovisningsinformation för investerare, långivare och eventuella andra intressenter. Revisionen utförs av en revisor som har godkänts av PRS (Patent- och registerstyrelsen). Efter granskningen skapar revisorn en revisionsberättelse och en skriftlig rapport om sitt arbete.

Under de senaste åren har AI (artificiell intelligens) utvecklats snabbt och påverkat många branscher, inklusive revisionsbranschen. I dag kan AI automatisera många tidskrävande uppgifter inom revision, såsom granskning av stora datamängder och siffror. Genom användning av AI kan risken för misstag minskas, vilket gör revisionsarbetet mer noggrant och pålitligt. I framtiden kommer allt fler företag att vilja anställa revisorer som behärskar teknologi såsom AI.

Genom att kunna utforska framtida trender inom revision med AI ges möjlighet att se kommande förändringar inom revisionsbranschen och bättre förstå hur dessa förändringar kan påverka arbetet inom revision. Även om AI har potential att automatisera vissa uppgifter är det mycket osannolikt att AI helt kommer att ersätta revisorer. I stället blir det allt viktigare för revisorer att anpassa sig till och integrera AI-teknologi för att förbättra sina arbetsprocesser. För att undvika att bli ersatta av AI måste revisorer utveckla nya kompetenser och färdigheter. Revisorer bör till exempel utveckla starka analytiska färdigheter för att kunna tolka och dra insikter från resultaten som genereras av AI-system. Dessutom är det avgörande att skaffa sig en god förståelse för teknologin bakom AI och hur den effektivt kan integreras i revisionsprocessen.

1.1 Allmänt om lagstadgad revision

Enligt Revisionslagen (1141/2015) måste företag som är revisionspliktiga låta en auktoriserad revisor granska bokföringen, bokslutet och förvaltningen. Revisorn ska vara godkänd och registrerad hos Patent- och registerstyrelsen. Granskningen ska följa god revisionssed, vilket betyder att revisorn följer både finska regler och internationella standarder. Revisorn ska skriva en revisionsberättelse och förklara om bokslutet ger en rättvisande bild av företagets resultat och ekonomi. Revisionsberättelsen är en offentlig handling och brukar läggas till bokslutet. Företaget måste också följa Bokföringslagen (1336/1997), som säger att alla affärshändelser ska bokföras korrekt och fullständigt.

Revisorn ska vara oberoende och opartisk, det vill säga inte ha några personliga intressen i företaget. Om revisorn upptäcker allvarliga fel i bokföringen eller förvaltningen måste detta anges i revisionsberättelsen. Vid mer betydande fel kan revisorn dessutom vara skyldig att rapportera dessa till myndigheterna. (Finlex, Bokföringslagen 1336/1997)

Enligt Revisionslagen (1141/2015, 2kap. 2§) är revision obligatorisk för aktiebolag, kommanditbolag, öppna bolag och andelslag om minst två av följande villkor är uppfyllda både under den senaste och föregående räkenskapsperioden:

- Minst 200 000 euro i omsättning
- Minst 100 000 euro i balansomslutning
- Fler än tre anställda i genomsnitt

Man kan välja en revisor för företaget även om lagens villkor inte är uppfyllda. Då kan man vid behov skriva in bestämmelsen om revisor i bolagsordningen, stadgarna, eller avtalet. Om en sådan bestämmelse har antecknats ska den följas. Revision kan vara bra för företaget, även om det kostar pengar. Det är ofta värt det. Det är särskilt bra att välja en revisor om företaget växer snabbt och man tror att det snart kommer att bli revisionspliktigt. Ibland kräver också finansiärer att bokslutet är granskat av en revisor, eftersom ett reviderat bokslut skapar trygghet och ökar förtroendet för företagets ekonomi. (Suomi.fi, 2019). Revision bidrar till ökade transparens och trovärdighet. En revisor granskar att bokföringen är korrekt, att bokslutet stämmer och att företaget följer lagar och regler. Dessutom kan revisorn ofta ge värdefulla råd kring ekonomi och intern kontroll, vilket i sig kan bidra till företagets utveckling.

1.2 Syfte och problemformulering

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur införandet av AI-teknik omformar revisionsprocessen samt revisorns kompetenskrav, och hur detta kan påverka branschens framtida utveckling. Genom att undersöka detta ämne får man insikter om potentiella förändringar i revisionsbranschen, hur man kan dra nytta av implementeringen AI samt vilka kunskaper som kommer att vara värdefulla för att förbereda sig inför den framtida arbetsmarknaden.

Özdemir och Hällgren (2023) har undersökt hur AI används i revisionsprocessen samt hur användningen av AI påverkar kvaliteten på revisionen och vilka faktorer som ligger till grund för detta. Deras resultat visar att stora revisionsbyråer använder AI mer och har därmed fördelar för att förbättra kvalitet och effektivitet, men att det ibland kan vara svårt att helt förlita sig på AI. Sammantaget är AI ett komplement till revisorns kunskap, men det kan också påverka hur vissa arbetsuppgifter görs i framtiden.

1.3 Frågeformulering

För att uppnå syftet med examensarbetet undersöks följande frågeställningar:

1. Hur kommer AI att kunna utnyttjas inom revisionsbranschen?

Denna fråga fokuserar på att analysera hur digitaliseringen förändrar revisorns arbetsuppgifter. Det handlar om att identifiera specifika förändringar som sker när arbetsuppgifter automatiseras, samt vilka nya kompetenser som krävs för att hantera dessa förändringar. Exempel på kompetenser är dataanalys, användningen av AI och IT-kunskaper. Målet är att klargöra vilka färdigheter som blir avgörande för framtidens revisorer.

2. Kan AI ersätta revisorns arbete?

Denna fråga syftar till att utvärdera i vilken grad AI kan ta över revisorns arbetsuppgifter. Undersökningen omfattar specifika arbetsmoment som kan automatiseras och vilka som fortfarande kräver mänsklig insats, såsom kritiskt tänkande, rådgivning och etiska

överväganden. Genom att analysera AI:s potentiella roll inom revisionsprocessen kan förutsägelser göras om hur yrkesrollen kan förändras i framtiden.

1.4 Avgränsning

Detta examensarbete avgränsas till att utvärdera de aktuella kompetenskraven för revisorer och hur dessa förändras med ökad automatisering. Studien kommer att fördjupa sig i framtidens trender inom de fyra största revisionsbyråerna i Finland för att kunna se till och följa upp hur dessa företag kommer att använda AI i deras revisionsprocess, då dessa globala aktörer ofta ligger i framkant av teknisk innovation och därmed är relevanta för att studera AI-implementation i revisionsprocessen. Undersökningen kommer även att begränsas till att analysera revisionsprocessen, exempelvis planering, granskning, dokumentation och rapportering. Målet är att bedöma om dessa uppgifter kan automatiseras av AI och där igenom förändra revisorns roll.

2 Teoriram

I det följande teoriavsnittet förklaras begreppet revision, hur revisionsprocessen fungerar i praktiken, vilken revisionens roll i samhället är och hur revisionens organisering ser ut. Syftet är att ge en översiktlig förståelse för revisionens innebörd och betydelse ur både ett företagsekonomiskt och samhällligt perspektiv. Tre viktiga begrepp inom revision: 1. försäkran, 2. förbättring, 3. försäkring.

2.1 Försäkran

Revisionen och revisorns försäkran säkerställer att de finansiella rapporterna är tillförlitliga, vilket minskar informationsasymmetrin mellan företagsledningen, investerare samt ägare. Genom att ge en oberoende bekräftelse på företagsledningens påståenden ökar revisionen den finansiella informationens trovärdighet och minskar därmed problemen med osäkerhet och misstro gentemot företagets redovisade resultat och ställning. (IAASB, ISAE 3000 Revised, Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information, 2013)

Ett företag kan till exempel ha som mål att attrahera investerare att satsa kapital i deras verksamhet på den öppna marknaden, medan potentiella investerare har begränsad

information om företaget och måste lita på den finansiella rapporteringen som företaget tillhandahåller. Genom att anlita en extern revisor för att granska och certifiera de finansiella rapporterna kan företaget öka investerarnas förtroende. Revisorn utför en noggrann granskning av företagets redovisning, transaktioner och interna kontroller för att säkerställa att de finansiella rapporterna är korrekta och överensstämmer med gällande redovisningsstandarder. (Carrington, 2014, ss. 16–17)

När revisorn skriver en revisionsberättelse ger det investerarna en säkerhet om att företagets finansiella rapporter är korrekta och följer reglerna. Det minskar skillnaden i information mellan företagsledningen och investerarna, eftersom en oberoende part bekräftar företagets ekonomi och resultat. Detta leder till att investerare kan känna sig tryggare när de bestämmer sig för att investera i ett företag, eftersom de i högre grad kan lita på den information som presenteras. Sammantaget belyser detta hur viktigt revisorns arbete är för att minska osäkerhet och skapa förtroende för företagets ekonomiska rapporter. (Carrington, 2014, ss. 16–17)

2.2 Förbättring

I denna teori är revisorn mer aktiv och har en påverkande roll i hur redovisningen utförs. Enligt agentteorin har revisorn en viktig funktion i redovisningsprocessen, eftersom teorin beskriver förhållandet mellan exempelvis en ägare (principal) och en företagsledning (agent). Agentteorin betonar att agenten kan ha egna intressen som skiljer sig från principalens, vilket kan leda till en intressekonflikt. (Edberg, ei pvm). För att minska risken för felaktig eller bristande information anlitas ofta en revisor som granskar redovisningen oberoende. Så om revisorn inte gör detta, skulle den ökade trovärdigheten i information inte vara så mycket värd.

Den teori som ser revision som en förbättring betraktar i stället revisorn som en informationsmedlare. Revisionens roll är att göra rapporteringen bättre, vilket innebär att lyssna till de krav olika intressenter har på redovisningen. Revisorn fungerar därmed som en medlare. Å ena sidan finns alla intressenter som vill ha så mycket och så bra information som möjligt. Å andra sidan finns företagsledningen och ägare med mer kunskap om

verksamheten än övriga ägare, vilka inte i alla lägen har samma intresse av att göra så mycket information som möjligt offentlig (Carrington, 2014, ss. 20–22).

Ett konkret exempel är hållbarhetsredovisning, där företag redovisar sina sociala och miljömässiga åtgärder. Företag som vill stärka sitt anseende kan anlita en revisor för att säkerställa att deras rapporter är trovärdiga och följer standarder som GRI (Global Reporting Initiative). Genom revisorns granskning förbättras redovisningens kvalitet, vilket säkerställer att intressenter, såsom investerare och kunder, får tillförlitlig information om företagets hållbarhetsarbete (Simnett, 2009).

2.3 Försäkring

Försäkring är en viktig aspekt av revisionsprocessen, där revisorn inte bara granskar företagets finansiella rapporter för att bekräfta deras riktighet och rimlighet. Revisorns huvudsakliga syfte är att säkerställa att redovisningen håller hög kvalitet och vid behov kan förbättras för att undvika potentiella rättsliga konsekvenser, som att företaget i framtiden kan tvingas betala ersättning till investerare eller andra intressenter. Genom att agera som en garant för den finansiella rapporteringens tillförlitlighet fungerar revisorn som en slags försäkringsmekanism för både företaget och dess intressenter. (Foundation, 2017)

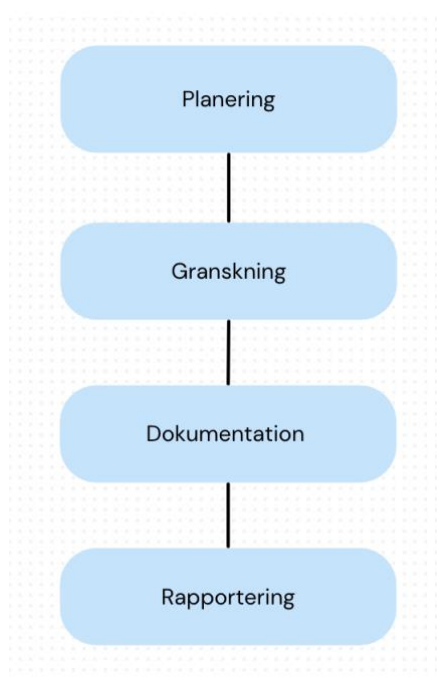
Revisorns arbete syftar till att minska risken för felaktigheter eller vilseledande information i de finansiella rapporterna, vilket i sin tur minskar risken för rättsliga påföljder och ekonomiska förluster för investerare och andra berörda parter. För att uppnå detta genomför revisorn en noggrann granskning av företagets redovisningssystem, transaktioner och interna kontroller för att identifiera eventuella brister och områden där förbättringar kan behövas. (Carrington, 2014, ss. 23–24)

Genom att upptäcka och rapportera sådana frågor kan revisorn bidra till att företaget vidtar åtgärder för att stärka sin redovisning och minska risken för framtida felaktigheter eller missförstånd. På detta sätt fungerar revision som en försäkring mot finansiella risker och osäkerheter för både företag och dess intressenter. När revisorn gör en oberoende bedömning av den finansiella rapporteringens tillförlitlighet bidrar revisorn dessutom, till ökat förtroende på marknaden och säkerställer att företaget följer bästa praxis inom

redovisning och revision. Detta hjälper till att skydda företagets rykte och intressenternas intressen, samtidigt som det minskar risken för kostsamma juridiska följder på grund av felaktig eller vilseledande redovisning. (Carrington, 2014, ss. 23–24)

2.4 Revisionsprocessen

Revisionsprocessen är en strukturerad arbetsgång där revisorn kommer att granska och bedöma ett företags ekonomiska rapporter. Den består av flera steg för att se till att redovisningen är korrekt och följer lagar och regler. I en revisionsprocess finns fyra steg.

Figur 1 Revisionsprocessen (Carrington)

2.4.1 Planering

Det första steget i revisionen handlar om de påståenden som företagsledningen gör. Dessa påståenden finns i företagets finansiella rapporter och andra dokument. Dessa påståenden kan handla om olika delar av företagets verksamhet och ekonomi. Till exempel kan de gälla tillgångar, skulder, intäkter, kostnader och resultat. Revisorn ska undersöka om påståendena är riktiga, fullständiga, lagliga och om det finns något som är vilseledande eller saknas.

De vanligaste företagsledningspåståendena som revisorn granskar inkluderar:

- **Riktighet:** Företagsledningen hävdar att de finansiella rapporterna är korrekta och ger en rättvisande bild av företagets ekonomiska situation och resultat. (ACCA, 2019)
- **Fullständighet:** Företagsledningen påstår att alla viktiga uppgifter och relevant information finns med i de finansiella rapporterna. Detta är nödvändigt för att användarna ska kunna fatta välgrundade beslut. Revisorn kontrollerar att inget saknas. (ACCA, 2019)
- **Äkthet:** Företagsledningen påstår att de finansiella rapporterna är autentiska och inte innehåller några felaktigheter, vilseledande uppgifter eller oegentligheter. Så revisorn granskar om det finns några tveksamheter (ACCA, 2019)
- **Legalitet och efterlevnad:** Företagsledningen påstår att företagets verksamhet och finansiella rapportering följer alla gällande lagar, regler och redovisningsstandarder. (ACCA, 2019)
- **Kontinuitet:** Företagsledningen påstår att företaget har förmågan att fortsätta sin verksamhet under en överskådlig framtid och inte riskerar att gå i konkurs eller upphöra med verksamheten. (ACCA, 2019)

För att kunna göra denna bedömning börjar revisorn alltid med planeringen av revisionen. Under planeringen samlar revisorn in fakta om företaget och dess omvärld. Det kan innebära att se över företagets interna processer, såsom bokföringsrutiner och kontrollsystem, men också att förstå marknadsläget och branschen. Genom att studera vilka risker som är mest sannolika kan revisorn redan i början bestämma var det är störst chans att hitta fel eller brister (ISA 315, 2020).

En viktig del i planeringsarbetet är att göra en riskanalys. Revisorn försöker identifiera var det finns störst risk att företagsledningen av misstag eller avsiktligt har angett felaktiga uppgifter i bokföringen eller i andra rapporter. Till exempel kan revisorn titta närmare på affärer som är ovanliga eller särskilt stora, eller undersöka om det finns tecken på att

företaget redovisat för höga intäkter. Om det finns indikationer på att företaget har problem med likviditet eller finansiering kan revisorn också oroa sig för om företaget faktiskt kan driva sin verksamhet vidare. (ISA 315, 2020).

Till exempel när revisorn genomför riskanalysen tittar man på flera typer av risker. Enligt ISA-standarderna brukar man tala om:

- Inneboende risk: risken för att fel kan uppstå i redovisningen på grund av verksamhetens eller transaktionernas natur, utan att någon kontroll hunnit upptäcka de.
- Kontrollrisk: risken för att företagets interna rutiner och kontroller inte lyckas hitta eller förhindra fel som redan uppstått.
- Upptäcktsrisk: risken för att revisorn inte upptäcker fel, trots testning och granskning (ISA 200, 2020).

När dessa risker summeras får man den totala revisionsrisken, det vill säga risken att revisorn av misstag godkänner en årsredovisning som innehåller väsentliga fel (ISA 200, 2020). För att minska upptäcktsrisken planerar revisorn vilka kontroller och tester som behövs göras mer noggrant, till exempel att gå igenom extra många fakturor, undersöka särskilt stora transaktioner eller prata med nyckelpersoner i företaget.

Nästa steg är att ta fram en revisionsplan (ISA 300, 2020). Den beskriver hur och när olika delar av revisionen ska utföras, till exempel vilka konton ska granskas extra noga, vilka interna kontroller som ska testas och om vissa transaktioner ska undersökas i detalj. Revisorn anger också hur många timmar som ska läggas på olika moment och om det behövs särskilda experter, till exempel skatterådgivare för att bedöma företagets skattehantering.

Riskanalysen är inte bara något som görs i början av revisionen utan följer revisorn under hela arbetet. Nya fakta eller oväntade händelser kan dyka upp, vilket kan leda till att revisorn uppdaterar sin bedömning av var de största riskerna finns. Om revisorn upptäcker misstänkta oegentligheter eller andra tecken på bristande kontroll kan detta innebära att man behöver ändra den ursprungliga revisionsplanen och lägga mer tid på noggranna texter i just de delarna av bokföringen (ISA 315, 2020).

På så sätt blir riskanalysen ett levande verktyg som hjälper revisorn att fokusera på rätt områden. Genom att göra en grundlig bedömning av var fel sannolikt kan uppstå och vilka konsekvenser de skulle kunna få, kan revisorn lägga upp en mer effektiv och träffsäker granskning. Detta ökar chanserna att upptäcka fel eller brister innan årsredovisningen fastställs, vilket i sin tur stärker tilltron till företagets finansiella rapporter.

2.4.2 Granskning

Det andra steget är revisorns bestyrkandeåtgärder som innefattar olika kontroller och granskningsmetoder som revisorn använder för att bekräfta eller intyga den finansiella informationens riktighet, tillförlitlighet och överensstämmelse med gällande standarder. Dessa åtgärder är centrala för att utföra en noggrann och oberoende revision av företagets finansiella rapporter.

Revisorn granskar företagets interna kontroller för att bedöma deras effektivitet och pålitlighet. Detta inkluderar att bedöma företagets processer för att registrera och rapportera transaktioner samt att identifiera eventuella brister eller svagheter i kontrollerna som kan påverka den finansiella rapporteringens tillförlitlighet. (Carrington, 2014, s. 43)

Revisorn utför även detaljerade tester av transaktioner och kontosalon för att verifiera att de är korrekta och överensstämmer med gällande redovisningsprinciper. Detta kan innefatta att granska underlag för transaktioner, verifiera saldobelopp och jämföra dem med tidigare perioder eller branschstandarder. (Carrington, 2014, s. 44)

Vidare analyseras den finansiella informationen för att identifiera eventuella avvikelser, ovanliga trender eller potentiella risker som kan påverka företagets finansiella ställning och resultat. Detta arbete kan inkludera jämförelser med branschstandarder, tidigare perioder eller konkurrenter för att bedöma företagets prestation och position på marknaden. (Carrington, 2014, ss. 45–47)

Slutligen granskas dessutom hur företaget följer redovisningsregler och gör uppskattningar. Syftet är att säkerställa att dessa är tydliga, konsekventa och följer gällande reglerna. Detta

kan innebära att granska hur företaget värderar sina tillgångar, gör avsättningar och bedömer eventuella nedskrivningar, för att se om dessa är rimliga och pålitliga. (Carrington, 2014, ss. 45–47)

Genom att göra dessa kontroller kan revisorn ge en oberoende bedömning av företagets ekonomiska rapporter. Detta hjälper till att säkerställa att rapporterna är tillförlitliga och följer lagar och regler. Revisorns slutsatser presenteras vanligtvis i en revisionsberättelse som visar att den ekonomiska informationen är korrekt och pålitlig.

Ett konkret exempel på granskning av varulager är när revisorn deltar vid företagets årliga lagerinventering. Revisorn väljer ut ett urval artiklar från lagersystemet, exempelvis en viss produkt med artikelnummer och bokfört antal, och räknar sedan det faktiska antalet på plats. Syftet är att säkerställa att de redovisade lagervärdena motsvarar verkligheten. Därefter granskas inköpsfakturer för att kontrollera att varorna är korrekt värderade enligt principen om lägsta värde, det vill säga att de inte är bokförda till ett högre värde än anskaffningsvärde eller försäljningsvärde. Om varor är skadade eller inkuranta kontrollerar revisorn att nedskrivning har gjorts. Denna granskning dokumenteras i arbetspapper med uppgifter om urval, antal, värdering och eventuella avvikelser, och ligger till grund för revisorns slutsats om lagerpostens riktighet i bokslutet.

2.4.3 Dokumentation

Det tredje steget i revisionsprocessen är dokumentation. Det innebär att revisorn dokumenterar alla relevanta uppgifter, bedömningar och slutsatser som genereras under revisionsprocessen. Detta inkluderar allt från planering och genomförande av revisionen till utarbetande av revisionsberättelsen eller revisionsintyget. (Carrington, 2014, ss. 48–51)

Dokumentation är en avgörande del av revisionen och är nödvändig för att säkerställa att revisionen har genomförts på ett korrekt och tillförlitligt sätt samt för att ge en tydlig och transparent redovisning av revisionsarbetet. Dokumentationen bör omfatta revisionsplanen, vilket innebär en detaljerad plan för hur revisionen kommer att genomföras, inklusive vilka områden och konton som ska granskas, vilka resurser som behövs samt en tidplan för genomförandet. Arbetspapper är de dokument som skapas

under genomförandet av revisionen och som innehåller all information som samlats in, analyserats och utvärderats under revisionen. Detta kan inkludera kopior av finansiella dokument, granskningsanteckningar, resultat av tester och analyser samt eventuella frågor eller reservationer som revisorn identifierar. (PRH: Revisionsdokumentation, ei pvm)

Dokumentationen bör också omfatta all kommunikation som sker mellan revisorn och företagsledningen, revisorns bedömningar och rekommendationer, samt eventuella svar eller förklaringar från företagsledningen relaterade till revisionsfrågor. Genom att noggrant dokumentera revisionsarbetet kan revisorn säkerställa att revisionen har utförts enligt tillämpliga professionella standarder och att revisionsresultaten är korrekta, tillförlitliga och tydligt kommunicerade till företagsledningen och andra intressenter. Dokumentationen spelar också en viktig roll vid utvärdering av revisorns arbete av externa parter, såsom tillsynsmyndigheter eller andra revisorer. (PRH: Revisionsdokumentation, ei pvm)

Ett exempel på dokumentation i revisionsprocessen är när revisorn granskar företagets kundfordringar och upprättar ett arbetspapper med rubriken "*Kundreskontra – urval och verifiering*". I detta dokument anges vilka fakturor som valts ut för granskning, exempelvis faktura nr 10010 daterad 10.10.2024, på 1000 euro till kundföretaget "X AB". Revisorn bifogar underlag som kopia på fakturan, betalningsverifikation från företagets bankutdrag (betald 17.10.2024), samt utdrag ur reskontran som visar att fordran var korrekt bokförd vid årsskiftet.

I arbetspappret dokumenteras revisorns kontrollåtgärder och slutsats, till exempel:

Faktura stämmer med avtal, betalning mottagen inom 14 dagar. Inga tecken på osäker kundfordring. Ingen nedskrivning krävs. Granskningen styrker att posten är korrekt upptagen i bokslutet.

Dessutom anges vem som utfört kontrollen till exempel Junior Associatet, datum för granskning, samt vilken revisor som har kvalitetssäkrat och godkänt dokumentationen. Arbetspappret sparas i det digitala revisionssystemet och är en del av det underlag som revisorn baserar sin revisionsberättelse på.

2.4.4 Rapportering

Det sista steget i revisionsprocessen är rapportering, där revisorn kommunicerar resultaten av sin granskning till företagsledningen och andra intressenter genom att utarbeta och tillhandahålla olika revisionsrapporter och dokument. Denna kommunikation är avgörande för att informera intressenterna om revisorns bedömningar av företagets finansiella rapporter och interna kontroller, samt eventuella frågor eller avvikelser som framkommit under revisionen. (Carrington, 2014, ss. 57–58)

Till exempel ska en revisor upprätta en revisionsberättelse. Revisorns huvudsakliga rapport är revisionsberättelsen, det officiella dokumentet som sammanfattar revisorns arbete och bedömningar av företagets finansiella rapporter.

Revisionsberättelsen innehåller vanligtvis en bedömning av om de finansiella rapporterna ger en rättvisande bild av företagets ekonomiska ställning och resultat, samt eventuella förbehåll eller anmärkningar om avvikelser eller problem som har upptäckts under revisionen. (Carrington, 2014, ss. 57–58) Sedan rapporterar revisorn sina resultat till företagsledningen genom att tillhandahålla en sammanfattning av revisionsberättelsen och eventuella tilläggsanmärkningar eller rekommendationer. Detta ger företagsledningen en förståelse för revisorns bedömningar och ger dem möjlighet att vidta åtgärder för att adressera eventuella problem eller förbättringsområden. (Carrington, 2014, ss. 57–58)

Utöver revisionsberättelsen finns det även andra former av rapportering:

Protokoll från möten: Revisorn kan delta i möten med företagets ledning eller styrelse, och där kan man lyfta fram iakttagelser och riskområden. Till exempel: Vid ett styrelsemöte uppmärksammar revisorn att företagets kassahantering har brister, och styrelsen beslutar att införa dagliga avstämningar av kassan. Dessa protokoll är viktiga för att dokumentera vad som har diskuterats och vilka beslut som har fattats (FAR, 2024).

Memorandum: Revisorn kan skriva korta rapporter om specifika frågor, såsom nya redovisningsstandarder eller interna kontrollbrister. Dessa rapporter hjälper

företagsledningen att förstå vad som behöver förbättras (IAASB,2020). Dokumentet är ofta mer detaljerat än revisionsberättelsen och riktar sig i första hand till företagsledningen. Till exempel: revisorn lämnar ett memorandum där hen förklarar hur en ny IFRS-standard påverkar företagets avtal och rekommenderar en uppdatering av redovisningsprinciperna.

Rapport om interna kontroller: Om revisorn gör en mer ingående granskning av interna kontroller kan detta leda till en separat rapport. Exempelvis kan revisorn upptäcka att företaget saknar rutiner för regelbundna inventeringar av lagret. I rapporten rekommenderar revisorn att företaget inför månatliga kontrollräkningar för att undvika svinn eller felaktiga lagersaldon. Till exempel: revisorn upptäcker att företaget saknar rutiner för regelbundna inventeringar av lagret. I rapporten föreslår revisorn att företaget inför månatliga kontrollräkningar för att minska risken för svinn och felaktiga lagersaldon.

Enligt (ISA-260) ska revisorn ha en dialog med dem som ansvarar för bolagets styrning. Denna dialog sker genom skriftliga rapporter eller presentationer. Till exempel: revisorn kan hålla en genomgång för styrelsen där revisorn visar en PowerPoint-presentation med identifierade risker, hur de har hanterats under revisionen och vilka ytterligare åtgärder styrelsen bör fundera på.

I slutet av revisionsarbetet presenterar revisorn sina resultat för företagsledningen. Då går hen igenom innehållet i revisionsberättelsen och eventuella andra rapporter. Exempelvis kan revisorn föreslå att företaget skapar tydligare skriftliga rutiner för hur man kontrollerar kundfordringar eller att man börjar använda ett nytt IT-system för att minska risken för fel i löneutbetalningar i framtiden.

2.5 Revisionens organisering

Revisionsorganisering handlar om hur revisionen planeras, struktureras och utförs inom revisionsbyrån. Revisionsbyrån är den organisation som ansvarar för att tillhandahålla revisions- och rådgivningstjänster till sina klienter. Organisationen är ansvarig för att säkerställa att revisionen genomförs enligt tillämpliga professionella standarder och att den uppfyller kundernas behov och förväntningar. (Carrington, 2014, ss. 219–222)

Inom revisionsbyrån finns en ledningsstruktur som ansvarar för att organisera och övervaka revisionsverksamheten. Detta inkluderar vanligtvis partners eller direktörer som har ansvar för att leda revisionsprojekt och tillhandahålla övergripande riktlinjer och stöd till revisionslaget. Revisionsteamet är den grupp av revisorer och andra yrkesverksamma som ansvarar för att genomföra revisionen av en specifik klient. Teamet kan inkludera revisorer på olika nivåer av erfarenhet, såsom juniora revisorer, seniora revisorer och managers, beroende på komplexiteten och omfattningen av revisionen. (Hierarchystructure, ei pvm). Inom revisionsorganiseringen tilldelas olika roller och ansvar till medlemmarna i revisionslaget. Det kan inkludera planering, genomförande av revisionsprocedurer, granskning av dokumentation, kommunikation med klienten och utarbetande av revisionsberättelser eller rapporter. (IAASB, Quality Management for an Audit of Financial Statements isa 220, 2020)

I vissa fall kan revisionsbyrån organisera specialiserade team för att hantera specifika typer av revisioner eller branscher. Exempelvis kan vissa team fokusera på revisioner inom finansiella tjänster, tillverkning, hälso- och sjukvård eller andra sektorer där särskilda kunskaper och expertis krävs. Genom en effektiv revisionsorganisering kan revisionsbyrån säkerställa att revisionen utförs på ett professionellt och ansvarsfullt sätt och att klientens behov och förväntningar tillgodoses på bästa möjliga sätt. Detta är viktigt för att upprätthålla förtroendet för revisionsbranschen och för att säkerställa hög kvalitet och tillförlitlighet i revisionsarbetet. (Carrington, 2014, ss. 219–222)

3 Revisionens roll i samhället

I Finland, liksom i många andra länder, spelar revisionen en viktig roll i samhället genom att säkerställa tillförlitlighet och transparens i finansiell rapportering och företagsstyrning. Revisionen bidrar till att skydda investerares och andra intressenters intressen genom att verifiera att företagens finansiella rapporter ger en rättvisande bild av den ekonomiska ställningen och resultatet. Detta skapar förtroende på finansmarknaderna och underlättar kapitaltilldelningen.

De revisionsberättelser som revisorer utfärdar ger ett oberoende intyg om att företagen följer gällande bokföringsregler och att deras system för intern kontroll är pålitliga (IAASB,

2020). Detta bygger upp allmänhetens och investerarens förtroende för företagen och stärker tilliten till den affärsmiljö de verkar inom. Genom att granska företagens interna kontroller och processer kan revisorerna ge värdefulla råd till företagsledningen om hur de kan förbättra hur de hanterar och använder sina resurser. Detta hjälper företagen att minska risker för fel och missförstånd samt förbättra beslutsfattande (KPMG, COSO Internal Control – Integrated Framework, 2013) .

En pålitlig och transparent revision kan också bidra till att öka skatteintäkterna genom att förbättra företagens skatteefterlevnad och minska risken för skattefusks. Detta kan också hjälpa till att vår ekonomi växer på ett hälsosamt sätt och gör att samhället mår bättre. Revision spelar en central roll i att säkerställa den finansiella stabiliteten, integriteten och tillväxten i det finska samhället genom att främja förtroende, transparens och efterlevnad av lagar och standarder inom näringslivet. (Carrington, 2014, ss. 242–245)

4 Vad är AI

Artificiell intelligens (AI) är datorers och programvarors förmåga att efterlikna hur människor tänker och agerar. Det handlar om att utföra uppgifter som normalt kräver mänsklig intelligens, till exempel att förstå språk, lära sig av erfarenheter och lösa problem. AI är idag en viktig del av vår vardag och används inom många olika områden, från automatisering av enkla uppgifter till avancerad analys av stora datamängder. (Lunds universitet, ei pvm)

En viktig del av AI är maskininlärning, vilket innebär att datorprogram kan lära sig och förbättras utan att behöva programmeras om. På så sätt gör det möjligt för AI-system att analysera data, upptäcka mönster och anpassa sitt beteende baserat på tidigare erfarenheter. En annan viktig del är naturlig språkbehandling, som gör att datorer kan förstå och generera text på samma sätt som människor. Exempel på detta är chattjänster som kan svara på frågor eller program som översätter text mellan olika språk. (PWC, 2024)

Robotic Process Automation (RPA) är en annan teknik som är nära kopplad till AI. RPA används för att automatisera enkla och upprepade arbetsuppgifter, till exempel att fylla i formulär, skicka e-post eller hantera stora mängder data i olika system. Tekniken är särskilt

populär inom företag och organisationer som vill effektivisera arbetet och minska risken för mänskliga fel. (PWC, 2024)

Generativ AI är en särskild typ av AI som har fått stor uppmärksamhet på senare tid. Denna teknik kan skapa nytt innehåll, såsom text, bilder eller ljud, genom att analysera data. AI kan därmed användas för att skapa bilder utifrån en beskrivning, producera realistiska röster eller skriva artiklar. Ett känt exempel på generativ AI är ChatGPT - en avancerad språkmodell som kan generera text på ett sätt som liknar mänskligt skrivande. ChatGPT kan svara på frågor, hjälpa till med att skriva texter eller till och med ge förslag på lösningar till olika problem. Tekniken bygger på stora mängder träningsdata och avancerade algoritmer som gör att den kan efterlikna hur vi använder språk. (PWC, 2024)

AI i alla dess former har redan förändrat hur vi lever och arbetar, och dess potential är enorm. Samtidigt väcker tekniken frågor om etik, integritet och hur vi ska använda den på ett ansvarsfullt sätt. Genom att förstå vad AI är och hur den fungerar kan vi bättre förbereda oss för att använda dess möjligheter på ett klokt och hållbart sätt.

4.1 Fördelar med AI

AI har under åren utvecklats snabbt och skapar idag ett påtagligt värde för företag. I takt med att AI-systemen förbättras ökar också vår förståelse för vad de kan åstadkomma, vilket kan öppna upp för nya och kreativa tillämpningar. I dagens läge har företag dragit nytta av AI på olika sätt.

- **Ökad motståndskraft i verksamheten**

Företag har alltid förstått vikten av att samla in och analysera data för att fatta bättre beslut. Men när datamängderna växte och blev mer komplexa blev de också svårare att hantera. AI hjälper företag att inte bara hantera stora datamängder, utan även omvandla dem till användbara insikter. Detta gör att företag kan automatisera komplicerade processer, använda resurser mer effektivt samt förutse både utmaningar och möjligheter på ett bättre sätt. (SAP, u.d.)

- **Förbättrad kundservice**

Med hjälp av AI kan företag erbjuda en mer personlig och smidig kundupplevelse. Genom att analysera kundernas beteenden och preferenser i realtid kan AI hjälpa företag att bättre förstå och möta kundernas behov. Oavsett om det handlar om att förenkla köpprocessen eller erbjuda skräddarsydda rekommendationer kan AI skapa en mer engagerande och effektiv kundresa. (SAP, u.d.)

- **Säkrare och snabbare beslutsfattande**

Att fatta rätt beslut snabbt är viktig för framgångsrika företag. AI stärker ledare genom att tillhandahålla djupgående dataanalyser och värdefulla insikter, vilket kan användas för att fatta välgrundade beslut i realtid. På så vis minskas risken för felbedömningar, samtidigt som företaget kan agera snabbare och med större säkerhet. (SAP, u.d.)

- **Ökat engagemang hos medarbetarna**

En engagerad arbetsstyrka har visat sig vara mer produktiv och lönsam. AI kan bidra till detta genom att ta över monotona arbetsuppgifter och låta medarbetarna fokusera på mer meningsfullt arbete. (SAP, u.d.)

4.2 Fördelar med AI inom revision

Teknik, automation och AI förändrar revisionen snabbt. Med dagens datorkraft och AI - verktyg kan stora mängder data analyseras för att upptäcka avvikelser och mönster som en människa inte ser. Samtidigt behövs fortfarande revisorns kompetens för att tolka resultaten och avgöra vad de innebär.

Alla revisionsbyråer har inte tillgång till egna AI-specialister, men det finns färdiga program att använda. När AI och automation utvecklas kommer fler revisorer att kunna erbjuda högre kvalitet och bättre tjänster till sina kunder. AI kan också bidra till mer standardisering och bättre kvalitetskontroll.

Exempel på AI vid riskbedömning:

- **Dataanalys från rapporter:** AI kan användas för att hämta data från rapporter, räkna ut materialitet och analysera trender, vilket kan effektivisera riskbedömningen. (FAR, 2024)

- Automatiska nyhetsflöden: Verktyg som samlar marknadsdata och nyheter om företaget kan automatiskt analysera aktuell information och ge bättre underlag för revision.
- Textanalys med AI: AI kan användas för att analysera text och identifiera viktiga riskfaktorer, till exempel: affärsrisker, ledningsförändringar. Det gör att revisorn snabbare kan fokusera på relevanta riskområden. (Canada, 2020)

Revisorn behöver nu lägga mindre tid på att samla in och sammanfatta information. I stället kan revisorn fokusera på att analysera resultaten. Det leder till bättre insikter och förbättrar kvaliteten på revisionen. AI är alltså ett verktyg som hjälper revisorns arbete, men det ersätter inte den professionella kompetensen utan gör revisionen mer effektiv och insiktsfull. (Canada, 2020)

4.3 Risker och utmaningar med AI

I dagens samhälle är AI mycket användbart men kan också ha vissa risker och utmaningar. EU har infört nya regler för artificiell intelligens (AI) för att skydda människors rättigheter och för att se till att AI ska användas säkert i Europa. Målet med EU:s regler är att AI ska användas på ett sätt som är säkert och respekterar människors fri- och rättigheter. Reglerna fokuserar särskilt på AI-system som har förmågan att lära sig och fatta beslut självständigt, eftersom dessa kan få stor påverkan på människors liv. (Wallenberg, 2024)

Den 1 augusti 2024 trädde den nya EU-förordningen om artificiell intelligens i kraft och kom att börja tillämpas stegvis från och med februari 2025. Förordningen fokuserar särskilt på komplexa AI-system som använder tekniker som maskininlärning och djupinlärning (AI-Akten, 2024). Dessa är mer avancerade och självständiga system, och det är just dessa som omfattas mest av regelverket. Enklare program, såsom mekaniska och robotiserade system, omfattas inte i samma utsträckning. En viktig aspekt av förordningen är att den förbjuder vissa former av AI-användning. Till exempel är det inte tillåtet att använda AI för social poängsättning eller för att manipulera personer i utsatta positioner. Förordningen betraktar AI-system som produkter som måste vara säkra att använda, på samma sätt som säkerheten bedöms för läkemedel eller leksaker. Det betyder att både tillverkare och användare av AI måste se till att deras system är säkra och inte kränker mänskliga rättigheter. Särskilt fokus läggs på AI-system som används i känsliga områden, där riskerna

är höga. Dessa inkluderar hälsovård, juridisk bedömning och finansiella tjänster, där AI har en central roll i beslutsfattandet. (Wallenberg, 2024)

Syftet med regleringen är att skapa en trygg och transparent miljö för AI-användning i EU, där människors rättigheter skyddas och där tekniken inte används på ett sätt som kan skada. Detta inkluderar en garanti för att personer som påverkas av AI-baserade beslut får en tydlig förklaring av beslutsprocessen, vilket är ett steg mot ökad öppenhet och ansvarsskyldighet inom AI-användning. (Wallenberg, 2024).

Dessa EU-regler för AI (Europeiska kommissionen, 2021) påverkar revisionsarbetet eftersom revisorn behöver kontrollera hur företag använder AI i sin verksamhet. Om företag förlitar sig på AI för viktiga beslut, till exempel inom finansbedömningar, bör revisorn undersöka att lagen följs. Företag måste hålla sig till förbud mot vissa AI-områden, såsom social poängsättning, och se till att AI-systemen inte behandlar människor orättvist. (EUR-Lex, 2021). Revisorn ska också kontrollera hur företaget identifierar risker kopplade till AI, till exempel fel i algoritmer, bristande dataskydd eller sekretessproblem (High-Level Expert Group on AI, 2019). Revisorn kan behöva granska hur företaget identifierar, värderar och hanterar dessa risker inom sina interna processer.

4.4 Risker och utmaningar med AI inom revision

Förutom fördelarna med AI finns det också utmaningar att tänka på. Dessa utmaningar rör bland annat dataskydd, datakvalitet, förklarbarhet och revisorns kompetens.

Dataskydd och sekretess: Revision bygger på förtroende. För att AI ska fungera effektivt krävs ofta tillgång till stora mängder data, inklusive känsliga uppgifter. Detta kan göra kunder tveksamma till att dela med sig av sin data. Samtidigt ökar risken för dataintrång, och reglerna för dataskydd har blivit striktare. Revisorer måste därför säkerställa att känslig information hanteras på ett säkert sätt. (Canada, 2020).

Dataintegritet: AI fungerar bara om den data som matas in är korrekt och av hög kvalitet. Felaktiga data leder till felaktiga slutsatser. Därför är det viktigt att revisorer noga kontrollerar datas tillförlitlighet. (Fiive, 2024).

Ett problem med AI är att det kan vara svårt att förstå hur resultaten tas fram, särskilt när komplexa AI-modeller används. Detta kallas för "svarta lådan problemet". För att lita på AI:s slutsatser måste både revisorer och klienter kunna förstå hur AI-systemet har kommit fram till dem. (Canada, 2020).

Begränsningar med AI:

- AI kan inte ersätta revisorns omdöme. Människan behövs för att sätta upp regler, tolka resultat och fatta beslut.
- AI arbetar bara med data och saknar förståelse för verklighetens nyanser.
- Datakvalitet kan äventyras om lämpliga kontroller saknas.
- AI kan inte hantera etiska eller moraliska frågor, och kan inte ersätta revisorns insikt kring dessa frågor.

4.5 Revisorers användning av AI i framtiden

Revisorers användning av AI i realtid förändrar hur revisionsprocessen genomförs, men det minskar inte företagsledningens ansvar för den finansiella rapporteringen. Ansvaret för att redovisningen är korrekt och följer gällande regler ligger fortfarande hos cheferna, även om avancerad teknik används i revisionsarbetet. (Canada, 2020) I framtiden kan revisioner innebära mindre kontakt mellan människor när det gäller uppgifter som upprepas mycket och följer strikta regler. Verktyg kan användas för att skicka information direkt till revisorns AI, som sedan analyserar information, testar och upptäcker fel eller problem som revisorn måste granska närmare. På så sätt kan revisorn fokusera på större risker i stället för vanliga frågor. (Canada, 2020)

AI-verktyg kan upptäcka ovanliga transaktioner och ge information om viktiga saker som revisorn borde tänka på, såsom vilka regler som gäller. Verktygen kan också analysera viktiga mötesanteckningar och kommunikationer för att hjälpa revisorn att hitta fler risker och få den information som behövs, samt planera möten för att diskutera revisionsfrågor. AI kan dessutom snabbt bearbeta stora mängder information, som bankutdrag och avtal, snabbare och mer korrekt än en människa. (Canada, 2020)

Tekniken ger revisorer mycket information som hjälper dem att fatta beslut, men revisorn är den som måste göra de slutliga bedömningarna. AI är bra på att hitta mönster i

information, men det krävs mänsklig kunskap och erfarenhet för att förstå sammanhang och orsaker till resultaten. Resultaten från AI är inte alltid helt korrekta, de är ofta gissningar baserade på mönster i data. Revisorn måste använda sitt professionella omdöme för att bedöma resultaten tillsammans med annan information. AI ger extra insikter, men inte är hela lösningen. (Visure, 2024)

En revisor bekräftar information och bestämmer om den är en anomali, det vill säga en avvikelse. Revisorn avgör även innebörden av informationen och drar slutsatser om hur den ska hanteras. Detta gör att det blir viktigare för revisorer att ha fler kunskaper än redovisning och gällande lagar; även grundläggande principer för revision, affärsprocesser och IT är av stor betydelse. Exempelvis kan revisorn fråga:

- Varför sker denna transaktion?
- Varför bör den rapporteras som en tillgång?
- Hur vet jag att transaktionspopulationen är komplett?

Revisorer kommer i framtiden att behöva samarbeta med team med olika kunskaper, såsom dataanalys och IT. Det är också viktigt med färdigheter som kritiskt tänkande och kreativitet. För att förbereda nya revisorer uppdaterar många företag och skolor sina utbildningar och läroplaner som svar på uppdateringar i kompetenskartan och ramverket. CPA Canada Competency Map lägger till dataanalys och informationssystem i sin läroplan. Dessa teknologier har potential att bredda förväntningsgapet i revisionsgrupp och höja ribban för definitionen av "rimlig försäkring". Genom att analysera fler, eller till och med alla transaktioner och dataposter, får revisorer nya sätt att arbeta och nya ansvarsområden. (Visure, 2024).

Användningen av AI-verktyg kan också väcka frågor om hur man ska förhålla sig till stickprovstagning. Vid mer substantiv revisionsförfaranden kan det ibland vara effektivare att använda revisionsstickprov, särskilt om revisorn inte kan utforma ett förfarande med tillräckligt exakta parametrar för hela datamängden. En fullständig genomgång av 100% av populationen kan nämligen leda till många avvikelser eller observationer som måste hanteras. (PwC, 2017)

I dagsläget publiceras revisionsrapporter vanligtvis efter avslutningen av revisionsperioden, men användare efterfrågar i allt större utsträckning aktuell information. Många delar av revisionen kan redan automatiseras eller köras parallellt och därmed resultera i snabbare slutförande av enskilda revisionssteg. Kontinuerlig till exempel månatlig, kvartalsvis eller realtidsrevision och rapportering till exempel när transaktioner inträffar kan bli vanligt. Hastigheten som revisorn kan lämna sitt yttrande efter en period ändring är inherent begränsad av klientens rapporteringstakt. (Canada, 2020)

Om revisorn använder AI-verktyg kan AI:n kontinuerligt identifiera väsentliga transaktioner när de bokförs och automatiskt utföra procedurer för att validera dem, till exempel genom att jämföra med banktransaktionsdetaljer eller bedöma kontraktsvillkor. Revisorn behöver då i högre grad endast bedöma om ytterligare åtgärder krävs för påståenden som inte testats i realtid. Detta kan vara särskilt fördelaktigt för företag som vill ha snabb och kontinuerlig tillgång till finansiell information. (Canada, 2020)

5 Metoder

I detta kapitel presenteras de metoder som använts för att besvara studiens forskningsfrågor och därmed uppnå studiens syfte. Jag börjar med att motivera varför jag valt en kvalitativ metod för att samla in data. Därefter beskrivs urvalskriterierna för respondenterna och hur datainsamlingen genomfördes. Kapitlet går även igenom de etiska överväganden som gjorts samt diskuterar studiens validitet och reliabilitet. På så sätt tydliggörs hur studiens metodologiska upplägg säkerställer att resultaten är både tillförlitliga och relevanta.

5.1 Forskningsmetod

Kvantitativ forskning fokuserar på att samla in och analysera data genom siffror och statistik. Den utgår från ett deduktivt synsätt, där teorier testas, och följer ofta den naturvetenskapliga modellen, som ser den sociala verkligheten som något objektivt och mätbart. (Bryman & Bell, 2017)

Kvalitativ forskning lägger mer vikt vid ord och förståelse av hur människor upplever och tolkar sin verklighet, den använder ett induktivt synsätt, där teorier utvecklas utifrån insamlade data och avstår från de naturvetenskapliga metoderna. (Bryman & Bell, 2017)

I min studie väljer jag att använda kvalitativa intervjuer som metod för datainsamling, eftersom detta tillvägagångssätt ger en djupare förståelse för individers perspektiv och erfarenheter. Genom att använda intervjuer kan deltagarna fritt beskriva sina upplevelser och utveckla sina svar, vilket ofta leder till rikare insikter än vad med kvantitativa metoder kan erbjuda.

I det informationsbrev som skickades ut till potentiella respondenter, förklarade jag upplägget och gav dem möjlighet att besvara intervjufrågorna via Microsoft Forms. Frågorna formulerades i Microsoft forms vilket gav respondenterna möjlighet att reflektera över och formulera sina svar i lugn och ro. Detta tillvägagångssätt möjliggjorde utförliga svar och en mer nyanserad bild av respondenternas uppfattningar.

5.2 Urval

I studien ingick fyra revisorer från de största revisionsbyråerna, de så kallade Big 4-företagen i Finland. Dessa företag är KPMG, PWC, EY och Deloitte. De är globala aktörer och ledande inom revision och är ofta föregångare i att implementera ny teknologi som AI och digitala verktyg. Genom att fokusera på Big 4 får studien en bra inblick i hur den senaste tekniken tillämpas i revisionsarbetet och hur detta påverkar revisorernas vardag och arbetsprocesser.

Urvalet inkluderar även revisorer i olika positioner, från operativa roller till ledande befattningar som Directors och auktoriserade revisorer, vilket ger en bred bild av hur AI påverkar både strategiska och praktiska nivåer inom revision. Respondenterna har mellan 3 och 25 års erfarenhet inom revision och arbetar med kunder i olika branscher som finans och fastigheter. Denna variation i erfarenhetsnivå och kundsegment bidrar till att studien kan belysa skillnader i hur AI och digitalisering upplevs beroende på revisionsområde.

Respondent	Titel	Arbetserfarenhet
1	Senior Associate	3 år
2	Director/CGR	20 år
3	Director/CGR	25 år
4	Manager/GR	6 år

5.3 Datainsamlingsmetod

Alla fyra respondenter besvarade mina frågor via Microsoft forms, där de hade möjlighet att ge utförliga svar i textform. Studien samlade därmed in information genom en kvalitativ enkät med öppna frågor. Genom de öppna frågorna kunde respondenterna fritt dela med sig av sina tankar och erfarenheter, vilket gav en bredare bild av deras uppfattningar. Enkäten riktades till yrkesverksamma inom revision för att samla in deras syn på hur AI och digitalisering påverkar arbetssätt och vilka nya kunskaper som krävs.

Frågorna handlade om yrkesbakgrund, användning av ny teknik, förväntningar på AI och risker eller utmaningar med tekniken. Svaren analyserades med tematisk analys, där återkommande idéer och mönster organiserades i kategorier. Detta möjliggjorde en översikt över hur revisorer ser på AI:s roller och de förändringar som följer. Alla svar anonymiserades för att skydda respondenternas integritet. Respondenterna informerades också om att deras svar bara skulle användas för forskningssyften, vilket säkerställer både frivillighet och öppenhet.

5.4 Forskningsetik

Under hela forskningsprocessen infördes noggranna åtgärder för att skydda deltagarnas integritet och säkerställa att all forskning genomfördes etiskt korrekt. Innan deltagarna gick med i studien fick de utförlig information om dess syfte, metod och hur deras svar skulle användas. Detta säkerställde att de förstod vad de deltog i och gav dem möjligheten att frivilligt välja att delta eller avstå. Personliga data anonymiserades för att säkerställa att deltagarens identitet inte kunde spåras från de publicerade resultaten. All data lagrades på säkra servrar med begränsad åtkomst, vilket minskade risken för obehörig tillgång. Dessa försiktighetsåtgärder bidrog till att upprätthålla ett förtroendefullt förhållande mellan oss. Forskningsresultaten presenteras på ett sätt som reflekterar respekten för deltagarnas rättigheter och den etiska standarden som upprätthölls under hela forskningsprocessen, genom att följa dess etiska riktlinjer kan vi säkerställa att hela processen är både ansvarsfull och transparent.

5.5 Validitet och reliabilitet

Validitet handlar om hur studien undersöker det som den är avsedd att undersöka. (Ejertsson, 2005). Studiens validitet har stärkts genom att frågor formulerades för att fånga revisorers verkliga upplevelser och åsikter om AI och digitalisering. Genom att använda öppna frågor fick respondenterna möjlighet att svara utförligt och på egna villkor, vilket bidrar till att resultaten speglar deras verkliga uppfattningar.

Reliabilitet handlar om hur tillförlitliga och stabila resultaten är, det vill säga om samma studie skulle kunna ge samma resultat om den genomfördes igen under liknande omständigheter. (Ejertsson, 2005). För att öka reliabiliteten har intervjufrågorna varit tydliga och strukturerade, vilket minimerar risken för missförstånd hos respondenterna. Att alla deltagare är yrkesverksamma inom revision gör dessutom svaren mer jämförbara.

6 Resultat

I detta kapitel presenteras resultaten från de fyra respondenterna som arbetar på de fyra största revisionsbyråerna: PwC, EY, KPMG och Deloitte. Syftet är att ge en individuell översikt av de data som samlats in utan att ännu dra mer övergripande slutsatser.

6.1 Respondent 1

Respondent 1 tog sin kandidatexamen i företagsekonomi år 2022 vid Haaga-Helia yrkeshögskola med inriktning på ekonomistyrning, vilket ger en stark grund i hur företag planerar och kontrollerar sina ekonomiska processer. År 2024 påbörjade Respondent 1 en magisterexamen i redovisning vid Hanken School of Economics.

I sin nuvarande roll arbetar Respondent 1 som Senior Associate och har varit verksam i denna roll i två år. Förutom de vanliga arbetsuppgifterna fungerar Respondent 1 även som Engagemang Manager, där ansvaret inkluderar planering och ledning av revisionsprojekt. Respondent 1 hanterar huvudsakligen kunder inom finans och fastighetssektorerna, vilket ger erfarenhet av komplexa och omfattande affärsprocesser i några av de mest dynamiska branscherna. Erfarenhet inom revisionsbranschen sträcker sig nu över nästan tre år, sedan starten som trainee i december 2021. Under denna tid tycker Respondent 1 att hen har

utvecklat färdigheter och kunskaper som används dagligen i arbete och har bidragit till en djup förståelse för revisionsprocesser.

Respondent 1 anser att digitalisering kommer att förbättra revisionsprocesserna. Genom att minska repetitiva och tidskrävande uppgifter kan digitala verktyg och teknologier som artificiell intelligens automatisera delar av revisionsarbetet, särskilt datainsamling och analys. Detta leder inte bara till ökad effektivitet utan även till mer tillförlitliga resultat.

Hen anser även att digitaliseringen kan frigöra tid för revisorn, vilket möjliggör ett större fokus på strategiska och mer komplexa uppgifter som kräver bedömningar och professionellt omdöme.

I sitt arbete använder Respondent 1 flera digitala verktyg. Bland dessa märks Microsoft Copilot, som introducerades på företaget i september 2023 och används för att transkribera möten, skapa mötesprotokoll och sammanfatta viktiga punkter. Företaget har även utvecklat en egen AI-modell baserad på ChatGPT, som är specifikt anpassad för revision. Detta verktyg kompletterar andra AI-lösningar genom att täcka områden där generiska modeller som ChatGPT kan vara bristfälliga. Utöver detta använder Respondent 1 Alteryx, det är ett avancerat verktyg för automatiserade avstämningar och verifieringar av bokföringsposter. vilket avsevärt har ökat arbetseffektiviteten och gett långsiktiga fördelar för framtida uppgifter.

Även om AI har gett många fördelar, identifierar Respondent 1 vissa risker och begränsningar. Det finns utmaningar som säkerhetsproblem, risk för fördomar i AI-modeller, svårigheter att förklara AI:s resultat samt risken för att revisorn kan bli överberoende av teknologin. Respondent 1 betonar att AI bör ses som ett stödverktyg som kompletterar revisorns professionella bedömning snarare än att ersätta den.

När det gäller att implementera AI har Respondent 1 inte stött på några större utmaningar och menar att arbetsplatsens tekniska implementering har varit smidig. Trots detta ser Respondent 1 att det krävs kontinuerlig utbildning och förbättring av verktygen för att säkerställa optimal användning.

Respondent 1 anser att framtiden för revision kommer att förändras avsevärt med hjälp av AI. Effektiviteten kommer att öka, och stora datamängder kan analyseras på nya sätt, vilket resulterar i snabbare och mer exakta resultat. Dessutom kommer AI att hjälpa till att upptäcka avvikelser och potentiella risker, vilket förbättrar kvalitén i revisionen. Respondent 1 tycker också att revisorer i framtiden behöver utveckla flera färdigheter. Förutom teknisk kompetens och datakunnskap kommer kritiskt tänkande, etik och samarbete att vara viktig för att möta de nya utmaningar som följer med AI. I Respondents företag har man redan börjat förbereda sig för den framtida AI-utvecklingen genom att erbjuda omfattande utbildningar både online och off-line, samt genom att ha anställda som ansvarar för att rapportera frågor och behov till utvecklingsteamet.

Trots AI:s potential tror Respondent 1 inte att den kan ersätta revisionsarbetet. Även om AI kan automatisera uppgifter som datainsamling och grundläggande analyser, kräver revision komplexa bedömningar och mänsklig interaktion som AI inte kan tillhandahålla. Därför kommer revisorns expertis alltid att behövas för att säkerställa kvalitet och noggrannhet i arbetet.

6.2 Respondent 2

Respondent 2 har en magisterexamen i företagsekonomi. I dagsläget arbetar Respondent 2 som Director och är även CGR-revisor (auktoriserad revisor). I denna position ansvarar respondent 2 för att övervaka och granska hela revisionsprocessen, säkerställa att arbetet uppfyller höga standarder och skriver under revisionsberättelserna för företagen.

Med cirka 20 års erfarenhet i branschen har Respondent 2 bevittnat och deltagit i revisionens utveckling under flera decennier. Denna omfattande erfarenhet har bidragit till en djup förståelse för de krav och utmaningar som kommer med yrket. Respondent 2 tycker att digitalisering är en naturlig och nödvändig utveckling, eftersom även kundernas processer blir mer digitala. För att möta dessa förändringar måste revisorer anpassa sig och använda moderna system som kan bearbeta stora datamängder snabbt och effektivt. Genom digitalisering kan revisionen uppnå högre precision, och revisorns arbete kan bli mer fokuserat och resultatorienterat. När det gäller teknik används avancerade analysverktyg som kan bearbeta större datamängder än vad traditionella metoder klarar

av, vilket gör det möjligt att analysera hela datasätt snarare än enbart stickprov. Detta kan leda till en mer omfattande och noggrann revision, där resurser riktas till de transaktioner som kräver särskild granskning. Respondent 2 tycker att det finns vissa risker med att använda AI inom revision. Det är avgörande att endast använda AI-verktyg som är godkända av byrån, eftersom kunddata måste hanteras med största respekt och säkerhet, risken för datamissbruk och säkerhetsläckor måste alltid beaktas.

Respondent 2 ser AI som en viktig komponent i revisionens framtid, men betonar att mänsklig övervakning och kontroll alltid kommer att vara nödvändig. Även om AI kan automatisera vissa moment, förutsätter dagens lagar och standarder att en auktoriserad revisor övervakar och godkänner revisionen. Så sammanfattningsvis tycker Respondent 2 att AI kan ta över vissa rutinmässiga moment i revisionsarbetet, men att helheten alltid måste övervakas av en erfaren revisor för att säkerställa att allt arbete håller högsta kvalitet och följer regler och standarder.

6.3 Respondent 3

Respondent 3 har en magisterexamen i ekonomi. Hen menar att denna utbildning har varit ovärderlig tillgång i revisionsarbetet, särskilt i att analysera komplexa finansiella data och fatta strategiska beslut. Respondent 3 arbetar idag som Director och CGR, hen berättar att arbetet inte bara kräver tekniska färdigheter utan även ett starkt analytiskt sinne och förmåga för att hantera komplexa kundbehov. Som ansvarig revisor har Respondent 3 en central roll i att säkerställa att revisionen håller högsta kvalitet och följer gällande regelverk.

Respondent 3 har över 25 års erfarenhet inom revisionsbranschen och menar att denna långa erfarenhet inte bara har bidragit till teknisk expertis utan också till en djupare förståelse för branschens förändringar och de utmaningar som revisorn möter i takt med teknologins framsteg. Hen ser digitalisering som en naturlig och nödvändig utveckling för revisionsbranschen. Genom digitalisering kan revisorer lägga mer tid och resurser på de mest kritiska områdena, exempelvis sådana som innebär hög risk för bedrägeri eller som kräver särskilda bedömningar och estimat. Samtidigt minskar digitaliseringen behovet av att utföra rutinmässiga arbetsuppgifter som inte tillför kunden något större mervärde.

Dessutom möjliggör digitaliseringen en bättre förståelse för kundens verksamhet, vilket leder till en mer effektiv och djupgående revision.

Respondent 3 använder flera avancerade verktyg i sitt dagliga arbete, varav ett av de vanligaste verktygen är IT-modeller som Alteryx, vilka används för att hantera kundens bokföringsmaterial till ett format som är enklare att analysera. Dessutom används AI för att automatisera e-postskrivning, samla in sakinformation och genomföra specifika sökningar, exempelvis i handelsregister. Andra verktyg såsom robotar, används för att hämta material från kundens bokföringssystem och för att automatisera repetitiva uppgifter. Det finns också specialbyggda modeller som identifierar avstämningsfel och plockar ut relevanta stickprov från stora datamängder. Respondent 3 tycker att dessa teknologier har blivit så integrerade i verksamheten att de börjar kännas som en naturlig del av arbetet snarare än som ny teknik.

Trots dessa framsteg finns det också risker och begränsningar med att använda AI inom revision. Enligt Respondent 3 är AI:s språkhantering fortfarande en utmaning. Exempelvis fungerar AI bättre på finska än på svenska, eftersom AI har haft fler möjligheter att "lära sig" finska genom användning. Detta innebär att resultat från AI-analys kan variera beroende på vilket språk som används. Respondent 3 tycker också vikten av att använda AI med försiktighet och kritiskt tänkande, eftersom resultaten inte alltid är helt tillförlitliga.

När det gäller framtiden för revision tycker Respondent 3 att den sannolikt kommer att präglas av en ökad användning av AI. Med tiden kommer nya applikationer och användningsområden för AI att upptäckas, vilket ytterligare kan effektivisera revisionsarbete. Hen menar att de viktigaste färdigheterna för framtidens revisorer är kritiskt tänkande och teknisk kompetens. Revisorer måste förstå hur man använder AI-verktyg på rätt sätt och kunna analysera resultaten bättre. Det är också viktigt att ha en djup förståelse för både de tekniska och etiska aspekterna av AI-användning.

Organisationen där Respondent 3 arbetar är kontinuerligt engagerad i att utveckla nya verktyg och integrera dem i verksamheten. När det gäller frågan om AI kan ersätta revisionsarbete tror Respondent 3 att AI kan ta över vissa delar, men de viktigaste delarna av revision, såsom att göra bedömningar och hantera kundrelationer, kommer alltid att

kräva mänsklig expertis. AI kommer att fungera som ett värdefullt hjälpmedel, men det kan aldrig ersätta revisorns arbete.

6.4 Respondent 4

Respondent 4 har också en magisterexamen i ekonomi. För närvarande arbetar Respondent 4 som GR med titeln Manager. I denna roll ansvarar Respondent 4 för att leda revisionsprojekt, säkerställa att arbetet utförs enligt gällande standarder och ge vägledning till teammedlemmar. Arbetet kräver en kombination av teknisk skicklighet och ledarskapsförmåga, samt en förmåga att hantera svåra finansiella frågor.

Med sex års erfarenhet inom revisionsbranschen har Respondent 4 samlat på sig omfattande kunskaper och insikter om både de operativa och strategiska delarna av revision. Under dessa år har Respondent 4 också sett hur branschen har förändrats i takt med den teknologiska utvecklingen och har anpassat sitt arbete därefter.

Respondent 4 ser också digitaliseringen av revisionsprocesserna som en nödvändig utvecklingen. En av de bakomliggande orsakerna är att mängden transaktioner ökar, vilket i sin tur beror på flera faktorer: automatiserade affärsprocesser, ökad e-handel, integrerade system och realtidsdataflöden. När företag digitaliserar sina verksamheter genereras större mängder data på kortare tid, vilket kräver att revisorns verktyg och processer utvecklas i samma takt för att göra en effektiv granskning.

I sitt arbete använder Respondent 4 också digitala verktyg, liksom Excel-makron och Power BI, dessa verktyg kan användas för att analysera stora datamängder. AI har också blivit en återkommande del av det dagliga arbetet. På EY, där Respondent 4 arbetar, har investerat kraftigt i AI -teknologi. EY har investerat 1,4 miljarder dollar i en ny AI-plattform som heter EY.ai. Plattformen är utvecklad för att hjälpa företag använda AI på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Den kombinerar mänsklig kompetens med AI för att stötta företag i att anpassa och utveckla sina verksamheter. Plattformen integreras med EY:s befintliga tekniklösningar och bygger på företagets erfarenhet inom områden som strategi, riksrevision och skatt. EY:s teknik, såsom EY Fabric, används redan av över 60 000 kunder globalt (EY, ei pvm). Dessa verktyg gör det möjligt att utföra revisioner på ett modernt och innovativt sätt jämfört med traditionella metoder som stickprovsgranskning.

Trots de många fördelarna med AI finns det naturligtvis också risker. Enligt Respondent 4 är hanteringen av känsliga data en av de största riskerna. Eftersom många analyser baseras på kundens transaktionsdata, kan en säkerhetsläcka få allvarliga konsekvenser. Respondent 4 anser också att AI bör ses som ett hjälpmedel än en ersättare, eftersom AI saknar förmåga att fatta egna beslut.

När det gäller framtiden för revision tror Respondent 4 att AI kommer att spela en viktig roll i att automatisera repetitiva uppgifter och hantera stora mängder data, vilket kan ge revisorn mer tid att fokusera på de mest kritiska och intressanta delarna av arbete, såsom riskhantering och strategisk analys. De färdigheter som blir viktigast för framtiden revisorer är professionell skepticism och förmåga att kritiskt granska AI-genererade resultat. Det är avgörande att revisorn inte litar blint på vad AI producerar, utan att varje resultat analyseras och bedöms noggrant.

7 Resultatredovisning

I detta kapitel sammanställs och presenteras de insamlade resultaten på ett tematiserat sätt, baserat på de intervjuer som redovisades i föregående kapitel. Medan det föregående kapitlet gav en individuell genomgång av varje respondents bakgrund och uttalande, fokuserar detta kapitel på att lyfta fram gemensamma mönster, likheter och skillnader som framkommit i materialet.

Kapitlet är indelat i avsnitt där varje avsnitt belyser ett centralt tema: utbildning, digitalisering och teknik inom revision, risker och begränsningar med AI, framtidsperspektiv på revisionen samt de kompetenser som blir viktiga framöver. Denna struktur ger en tydlig översikt över hur respondenterna gemensamt uppfattar den pågående tekniska utvecklingen och dess potentiella implikationer för revisionsbranschen. I kommande kapitlen kommer resultaten sedan att analyseras mot den teoretiska referensramen för att ge en fördjupad förståelse av dessa förändringar.

7.1 Utbildning och yrkesbakgrund

Alla fyra respondenter arbetar på de fyra största revisionsbyråerna (Big 4) i Finland. De intervjuade respondenterna har gedigen utbildning och yrkesbakgrund, vilket speglar de höga professionella krav som ställs inom revisionsbranschen. Samtliga respondenter har akademiska examina inom företagsekonomi med fokus på redovisning, vilket ger dem en stabil teoretisk grund för att möta yrkets krav.

7.2 Digitalisering och teknik inom revision

Digitaliseringen inom revisionsbranschen har blivit allt viktigare, och respondenterna identifierar flera faktorer som driver denna förändring. En av de mest framträdande anledningarna till digitalisering är den ökade effektiviteten i revisionsprocessen.

Respondent 1 framhåller att digitalisering och automatisering av repetitiva arbetsuppgifter gör att revisorer kan fokusera på mer komplexa och strategiska bedömningar. Detta gör revisionsarbetet både snabbare och mer noggrant, vilket ökar tillförlitligheten i de slutsatser som dras. Respondent 2 betonar att digitaliseringen av kundernas processer är en avgörande drivkraft. När kunderna digitaliserar sina verksamheter, behöver revisionen anpassas för att hantera stora datamängder som genereras, vilket kräver nya systemstöd och digitala lösningar. Respondent 3 ser digitaliseringen som ett sätt att frigöra tid för att kunna fokusera på de områden i revisionen som innebär högre risk och kräver mer omfattande bedömning, såsom områden som är komplexa eller utsatta för bedrägeririsken. Respondent 4 lyfter fram den ökade mängden transaktioner och hur digitalisering av kundernas system gör det nödvändigt för revisorer att också uppdatera sina verktyg och processer för att kunna arbeta effektivt och noggrant.

De intervjuade använder redan flera digitala verktyg för att förbättra revisionsarbetet. Respondent 1 nämner också användningen av Microsoft Copilot som hjälper till att transkribera möten och sammanfatta viktiga diskussionspunkter, vilket sparar tid och förbättrar effektiviteten. Respondent 2 nämner användning av system som kan hantera stora datamängder för att göra mer omfattande dataanalyser. Respondent 3 nämner att användningen av robotteknik och AI för att automatisera processer som att hämta och bearbeta kundens bokföringsdata, vilket gör att revisorn kan fokusera på mer komplexa

aspekter av arbetet. Respondent 4 nämner att användningen av Excelmakron och Power BI för dataanalyser och rapportering, sam hur AI används för att underlätta arbetsflöden och göra revisionsarbete mer effektivt.

7.3 Risker och begränsningar med användning av AI inom revision

När det gäller användningen av AI inom revision är respondenterna eniga om att AI kan förbättra både effektivitet och noggrannhet i revisionsarbetet. Respondent 1 framhåller att AI möjliggör automatisering av uppgifter som datainsamling och grundläggande analyser, vilket frigör tid för revisorer att fokusera på mer komplexa bedömningar, som är avgörande för att säkerställa att revisionsprocessen genomförs på rätt sätt. Respondent 2 betonar att det finns strikta regler och riktlinjer för vilka AI-verktyg som får användas, med tanke på skyddet av kundinformation. Respondent 3 ser AI som ett viktigt hjälpmedel för att samla information och stödja kommunikationen, men varnar för att resultaten från AI måste granskas noggrant för att undvika misstag eller felaktiga slutsatser. Respondent 4 påpekar att AI inte kan ta egna beslut eller göra analyser, därför måste revisorer vara närvarande för att säkerställa att AI används helt korrekt och att resultaten är tillförlitliga.

Respondenterna är medvetna om de risker och begränsningar som följer med AI-användning inom revision. Respondent 1 pekar på risker såsom dataintegritet och säkerhetsproblem, samt att AI kan förstärka fördomar om modellerna inte tränas på rätt sätt. Samtliga respondenter anser att språkproblem kan uppstå när AI inte fungerar lika bra med mindre vanliga språk eller termer, vilket kan leda till felaktiga resultat. Respondent 4 menar att AI inte kan ersätta den mänskliga bedömningen och att en revisor alltid kommer att behövas för att säkerställa korrekta beslut.

7.4 Framtidsperspektiv på AI och revision

Alla respondenter ser AI som en viktig del av revisionens framtid. De anser att AI kommer att revolutionera revisionsarbetet genom att effektivisera automatiseringen av repetitiva uppgifter och ge revisorer mer tid att fokusera på strategiska och bedömningskrävande uppgifter. AI kommer också att förbättra databehandlingen och analysen, vilket gör att revisorer kan arbeta med större datamängder. Samtidigt tycker hen att den professionella bedömningen kommer förbli oersättlig och att AI främst ska ses som ett stödverktyg.

Respondent 3 ser teknisk kunskap om AI och dess användning som en viktig färdighet för framtida revisorer. Respondent 4 tycker att AI kommer att underlätta arbetsbördan genom att hantera stora datamängder och lyfta fram de mest relevanta områdena som revisorn behöver fokusera på. På detta sätt kommer AI att bidra till att göra revisionsarbetet mer effektivt och mindre tidskrävande.

7.5 Kompetens och färdigheter

Respondenterna diskuterar vilka färdigheter som kommer att vara viktiga för framtida revisorer och lyfter fram flera nyckelkompetenser. Respondent 1 tycker att revisorer kommer att behöva utveckla sina färdigheter inom dataanalys, teknisk kompetens, kritiskt tänkande och etik för att kunna hantera den ökade användningen av AI. Respondent 1 nämner också att deras företag erbjuder både digitala och fysiska utbildningar för att säkerställa att alla medarbetare är förberedda på AI-utvecklingen inom revision. Respondent 4 menar att den viktigaste färdigheten är professionell skepticism och att revisorer måste vara beredda att ifrågasätta och analysera AI-resultat för att säkerställa att de är korrekta och tillförlitliga. Respondent 4 tycker också att EY har gjort stora satsningar på AI och har nära samarbeten med stora teknikföretag för att hantera den ökade användningen av AI.

8 Analys och diskussion

I detta kapitel analyseras resultaten som presenterades i det föregående kapitlet utifrån den teoretiska referensramen. Syftet är att förstå hur digitalisering och AI påverkar revisionsbranschen, samt att ge en helhetsbild som kopplar teorin med intervjuvaren för att underlätta en fördjupad förståelse i relation till forskning.

Här diskuteras hur tekniken kan förändra revisionens försäkrande funktion, förväntningsgapet samt revisionens roll, kompetenskrav och etiska övervägande. Avslutningsvis problematiseras resultaten i form av en kritisk granskning och förslag på fortsatt forskning.

En av studiens mest framträdande slutsatser är att digitaliseringen och användningen av AI har skapat förändringar inom revision. Tidigare tidskrävande moment som datainsamling,

avstämningar och analys av transaktioner kan idag automatiseras, vilket frigör tid och resurser för revisorn att fokusera på mer komplexa frågor. Ett exempel som lyfts fram i studien är att AI-verktyg gör det möjligt att analysera en del datasättning i stället för att bara granska stickprov som leder till högre noggrannhet och ökar säkerheten i revisionsprocessen.

Planeringsfasen: Denna fas är central för att identifiera riskområden och resurser. I intervjuvaren beskriver respondenterna hur deras arbetsflödets har förbättrats av verktyg som Microsoft Copilot, som kan transkribera möten och sammanfatta diskussioner, samt Alteryx, som möjliggör snabb analys av stora datamängder. Detta speglar en bredare trend där teknologi används för att effektivisera och förbättra kvaliteten på revisionsarbetet. (Diogo Leocádio, 2024). Digitaliseringen innebär inte bara implementering av verktyg utan också en förändring i revisorns arbetsmetoder och tankesätt, som lyfts fram i teorin.

Samtidigt framgår att tekniken inte enbart är en lösning på gamla problem, utan också ställer nya krav på revisorer och organisationer. AI och digitala verktyg måste implementeras korrekt och med ett tydligt syfte för att de ska ge fördelar. Det blir också klart att digitalisering inte bara handlar om att införa nya verktyg utan också om att förändra hur revisorn arbetar och tänker. (KPMG, AI in financial reporting and audit: Navigating the new era, 2024).

Utifrån min reflektion anser jag att denna fas har potential att utveckla ännu mer i takt med teknologins framsteg. Att revisorn redan i planeringsskedet kan få en överblick av hela företagets datamängder i realtid möjliggör mer träffsäkra riskbedömningar. Jag ser också hur detta skulle kunna förbättra kommunikationen med kunden, då planeringen blir mer transparent och datadriven.

Genomförandefasen: Under själv granskningsarbete har AI fått en alltmer central roll i revisioner av större företag med omfattande datamängder och komplexa transaktionsflöden. AI-teknik kan möjliggöra en snabb analys av stora volymer ekonomisk information, vilket revolutionerar den traditionella revisionsprocessen. Respondent 3 berättar exempelvis hur AI kan användas för att utföra stickprov på ett mer riktat och effektivt sätt än tidigare manuella sätt. Genom att analysera datamönster i realtid kan systemet identifiera riskområden och potentiella avvikelser som förtjänar särskild

uppmärksamhet. Det gör att revisionen kan fokuseras där behovet är störst, vilken ökar både effektiviteten och kvaliteten i granskningen. Detta ligger i linje med forskning av (GEPP, 2018) som visar att AI inte bara kan analysera hela datasätt utan kan också förbättra precisionen genom att identifiera avvikelser. Det kan handla om ovanliga bokföringstransaktioner, eller andra signaler som indikerar fel eller oegentligheter. Ett ytterligare värde ligger i AI:s förmåga att successivt förbättra sina analyser över tid. Genom maskininlärning kan systemen anpassas till varje företags unika verksamhet, vilket gör granskningen mer anpassad till omständigheterna. På sikt kan det bidra till en mer proaktiv revisionsprocess, där risker upptäcks i ett tidigt skede.

Rapporteringsfasen: Respondent 4 nämner att deras organisation har utvecklat en AI-plattform, som inte bara analyserar utan också genererar förslag till rapporter. Detta exemplifierar hur AI kan minska repetitiva arbetsuppgifter och öka revisionsrapporternas tillförlitlighet, vilket är i linje med teorier om att AI kan fungera som ett stöd än ersättning. Jag anser att detta är en positiv utveckling eftersom det frigör tid för revisorn att fokusera på analys och rådgivning snarare än dokumenthantering. Det möjliggör en mer systematisk och konsekvent rapportering, vilket är avgörande i större organisationer där flera teammedlemmar arbetar parallellt.

Trots dessa tekniska framsteg framhåller samtliga respondenter att AI och digitalisering inte kan ersätta den mänskliga expertisen inom revision. Tekniken ses mer som ett komplement till revisorns arbete än en ersättning. Det är revisorn som har den slutliga bedömningsförmågan särskilt när det gäller att tolka resultat, identifiera risker och fatta strategiska beslut. AI kan bistå med information och insikter, men det är revisorns ansvar att sätta in dessa i en bredare kontext och säkerställa att korrekta slutsatser dras. (Awonuga., 2024). Jag håller med om detta – tekniken i sig skulle inte kunna ersätta det professionella omdömet. Det är i gränslandet mellan teknik och mänsklig insikt som den verkliga styrkan finns.

Det framgår att digitaliseringen har förändrat arbetsfördelningen i revisionsbranschen genom att automatisera rutinmässiga och tidskrävande uppgifter, såsom datainsamling, avstämningar och transaktionsgranskning. Detta har frigjort tid för revisorer att fokusera på avancerad analys och riskbedömning. Revisorn förväntas inte bara ha expertkunskaper

inom redovisning och revision, utan även en grundläggande förståelse för teknik och dataanalys. Den tekniska utvecklingen kräver att revisorn utvecklar nya färdigheter för att förstå och använda avancerade verktyg inom dataanalys (IFAC, 2020) samt alla respondenter påpekar också att framtidens revisorer kommer att behöva utveckla sin tekniska kompetens, särskilt för att kunna använda AI-verktyg effektivt och förstå deras begränsningar. (KPMG, ei pvm). Alla respondenter betonar vikten av att förstå och använda digitala verktyg. Till exempel Respondent 1 och Respondent 3 specifikt att deras organisationer erbjuder utbildningsprogram för att stärka tekniska färdigheter. Respondent 2 betonar vikten av samarbete med AI-utvecklingsteam, vilket ställer krav på både teknisk och kommunikativ kompetens.

En annan viktig aspekt är etik. AI kan analysera stora datamängder och upptäcka mönster, men det krävs mänsklig inblandning för att tolka resultat, särskilt i komplexa och etiskt känsliga situationer (Simnett, 2009). AI kan förbättra revisionsprocessen men inte ersätta revisorns professionella omdömen och skepticism. Även om AI erbjuder stora möjligheter, finns det också flera risker och utmaningar att hantera. En av de mest påtagliga riskerna är dataskydd. Eftersom revisionen hanterar känslig finansiell information krävs det att data hanteras med högsta säkerhet. Respondenterna lyfter fram vikten av att använda godkända och välutvecklade verktyg för att undvika dataintrång eller missbruk av information. För att uppnå detta krävs inte enbart tekniska lösningar, utan även att revisionsbyråer och företag etablerar tydliga intern praxis och rutiner för hur AI-system används, lagras och kontrolleras. Det handlar exempelvis om riktlinjer för datalagring, åtkomstbegränsningar, loggning av AI-användning samt regelbunden granskning av systemens funktion och säkerhet. Detta är en utmaning som även Deloitte nämner i sina AI-implementeringsstrategier, där säkerhet och integritet prioriteras. (Deloitte, 2024)

Problemet med "Black-box" fenomenet (Canada, 2020) innebär att komplexa AI-modeller kan ge resultat som är svåra att förstå eller förklara, vilket betyder att revisorn inte alltid kan se exakt hur AI-systemet har kommit fram till sina slutsatser. Detta kan påverka revisorns förtroende för resultaten och göra det svårare att kommunicera dem till klienter och andra intressenter. För att hantera detta krävs inte bara teknisk kompetens utan också en noggrann granskningsprocess. Respondenterna delar denna oro och belyser konkreta exempel på hur de hanterar dessa utmaningar. Respondent 3 nämner att AI-system ibland

genererar analyser där slutsatserna inte är tydliga, vilket kräver att revisorn själva granskar och validerar resultaten innan de används. Respondent 4 understryker också vikten av att utbilda personalen i att förstå AI-modellernas begränsningar och hur man kan komplettera dem med professionellt omdöme. Som lyfts fram i studien är att AI är beroende av datas kvalitet. Om indata är felaktig eller ofullständig, kommer även resultaten att bli missvisande. Det krävs därför att revisorer har bra kontroller för att säkerställa att informationen som analyseras är korrekt och relevant.

Alla respondenter är överens om att AI kommer att spela en viktigare roll i revisionens framtid. Tekniken möjliggör snabbare och mer effektiv hantering av stora datamängder, vilket kan leda till snabbare revisionsprocesser och mer detaljerade analyser. Det öppnar också upp för nya typer av revision, till exempel realtidsrevision, där transaktioner granskas kontinuerligt i stället för först i slutet av en period.

Samtidigt är det tydligt att framtidens revisorer måste anpassa sig till denna föränderliga verklighet. Utöver teknisk kompetens behöver revisorer utveckla färdigheter som kritisk tänkande, etik och kommunikationsförmåga. Det är också viktigt att revisionsbyråerna tar ansvar för att förbereda nästa generations revisorer på dessa utmaningar. Respondenterna påpekade också att deras organisationer redan idag erbjuder utbildningar och utvecklingsprogram för att säkerställa att medarbetarna är redo att använda nya verktyg i revisionsarbetet. Jag tycker det är bra att vissa byråer redan har börjat erbjuda kompetensutveckling inom teknik och AI, men jag tror också att det krävs en kulturförändring, där teknik ses som en integrerad del av det professionella arbetet, inte som ett sidospår, det kräver både ledarskap, investeringar och långsiktig strategi.

8.1 Kritisk granskning

En första begränsning i denna studie är urvalet av respondenter. De som valdes ut för att besvara frågorna kom huvudsakligen från stora revisionsbyråer i Finland. Detta innebär att resultaten inte nödvändigtvis är representativa för mindre revisionsbyråer, där förutsättningarna kan vara helt annorlunda. Mindre byråer kan exempelvis ha begränsade resurser och stå inför andra utmaningar vid implementering av AI.

Det bör också nämnas att vissa av respondenterna saknade teknisk bakgrund, vilket kan ha påverkat hur de besvarade frågorna. En djupare förståelse för AI:s tekniska aspekter kunde eventuellt ha lett till mer detaljerade eller nyanserade svar. En inkludering av tekniska experter i analysen hade kunnat bidra till att ytterligare belysa vissa aspekter av digitaliseringens inverkan.

8.2 Fortsatt forskning

Utifrån min studie finns det flera möjligheter för vidare forskning som kan fördjupa förståelsen av digitalisering och AI inom revisionsbranschen. En fortsättning är att undersöka hur AI påverkar revisorernas arbete i praktiken över tid. I min studie har respondenterna gett svar baserade på sina erfarenheter och perspektiv, vilket ger en bra överblick av nuläget. Dock kan framtida forskning inkludera en mera kvantitativ metod, exempelvis genom datainsamling från revisionsföretag, för att mäta de faktiska förändringarna i arbetsflöden och resultat som digitaliseringen medför.

Det skulle också vara värdefullt att studera hur olika revisionsföretag, både små och stora, anpassar sig till den snabba tekniska utvecklingen. En jämförelse mellan företag som kommit långt i digitaliseringsprocessen och de som fortfarande arbetar med traditionella metoder kan ge en mer nyanserad bild av både möjligheter och utmaningar.

9 Slutsatser

I denna studie har jag undersökt hur AI kan komma att påverka revisionen och vad det innebär för revisorns roll. Resultaten har visat att AI är en kraftfull teknik som redan förändrar hur revisionsarbete utförs, men det finns också frågor som behöver hanteras för att tekniken ska fungera i praktiken. För det första blir revisionen med hjälp av AI mer effektiv och noggrann. I stället för att manuellt granska stora datamängder kan AI utföra detta automatisk och dessutom analysera hela datasatser, inte bara delar av dem. Det här innebär att risken för fel minskar och att revisorn kan upptäcka avvikelser snabbare.

För att AI ska kunna användas effektivt inom revision ställs även nya tekniska krav på kundföretagen. Revision med AI kräver att företagens ekonomiska data är digitalt strukturerad, uppdaterad och av hög kvalitet. Företagen behöver ha affärssystem som gör smidig integration med revisionsbyråns AI-verktyg och analysprogram. Detta innebär att

redovisningssystemen bör kunna exportera data i kompatibla format. Kundföretagen behöver också ha tydliga och dokumenterade interna kontrollsystem samt processbeskrivningar. Detta behövs för att AI ska kunna analysera verksamhetens risker och avvikelser korrekt. Dataskydd och informationssäkerhet är också avgörande, känslig information måste hanteras enligt gällande regelverk, såsom GDPR. Om företaget vill göra kontinuerlig revision eller realtidsrapportering krävs dessutom att systemen stödjer löpande dataleveranser, snarare än att all information sammanställs först i slutet av räkenskapsåret. Sammantaget innebär detta att även kundföretagen behöver också investera i digital infrastruktur och säkerställa att de har tillräcklig teknisk mognad för att kunna samarbeta med AI-baserad revision.

De revisorer jag intervjuade nämnde att AI:s styrka ligger i att hantera tidskrävande uppgifter som tidigare varit en utmaning. Det är alltså inte längre nödvändigt att lägga lika mycket tid på rutinmässigt arbete, vilket gör att revisorn kan lägga större fokus på analys och värdeskapande för företaget.

Samtidigt står revisionsrollen inför en förändring. Den traditionella bilden av revisorn som en person som endast granskar siffror håller på att suddas ut. I framtiden kommer revisorn att behöva bli mer av en rådgivare och analytiker. AI kan nämligen inte ersätta den mänskliga förmågan att tänka kritiskt, förstå sammanhang eller tolka komplexa resultat. Revisorns roll blir därmed mer kvalificerad, med fokus på att bedöma risker, förklara vad resultaten innebär för företaget och bidra till strategiska beslut. Det vill säga att ha högre krav på kommunikationsförmåga. För att kunna dra nytta av AI behöver revisorer förstå hur verktygen fungerar och hur resultaten ska tolkas.

I dagsläget finns en viss osäkerhet i branschen kring just detta, De intervjuade revisorerna menade att utbildning är nyckeln för att kunna hänga med i utvecklingen. Det räcker inte längre att vara duktig på traditionella revisionskunskaper, revisorn behöver också kunna arbeta med teknik och dataanalys. Detta kan bli en utmaning, särskilt för dem som har varit länge i yrket och kanske inte har samma tekniska bakgrund som nytexaminerade revisorer. Det finns alltid en risk med att hantera känslig information. Datasäkerhet är därför en av de största frågorna som behöver lösas när AI används i revision. Dessutom är det viktigt att vi förstår hur AI-system kommer fram till sina slutsatser. Det måste finnas en

transparens i processen så att revisorn kan granska och kontrollera resultaten. Om vi förlitar oss för mycket på AI utan att ifrågasätta det, kan det i värsta fall leda till misstag som inte upptäcks i tid.

Sammanfattningsvis kommer AI och revisorn att arbeta tillsammans, där AI tar hand om de uppgifter som går att automatisera och bidra med mänskligt omdöme. Det här kommer att kräva en ny sorts kompetens från revisorns sida – en kombination av tekniska färdigheter och de traditionella kunskaper som yrket redan bygger på. AI är inte ett hot mot revisionen, utan snarare en möjlighet. Det handlar om att använda tekniken på rätt sätt och se den som ett stöd snarare än en ersättare. För revisorn innebär detta nya möjligheter att utvecklas och skapa värde i sitt arbete. Det är en spännande tid för revisionsbranschen, men för att dra nytta av AI:s potential behöver vi vara redo att förändras och lära oss nya sätt att arbeta.

10 Källförteckning

- AI-Akten. (2024). Hämtat från <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/regulatory-framework-ai>
- ACCA The audit of assertions. (2019). Hämtat från <https://www.accaglobal.com/an/en/student/exam-support-resources/fundamentals-exams-study-resources/f8/technical-articles/assertions.html> 1 2025
- Alan Bryman, E. b. (2007). Företagsekonomiska forskningsmetod. Audit Job Hierarchy. (u.d.). Hämtat från <https://hierarchystructure.com/audit-job-hierarchy/> 2 2025
- Awonuga., O. O. (2024). The role of AI in transforming auditing practices: A global perspective review. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, 2.
- Canada, A. a. (2020). The Data Driven Audit: How Automation and AI are Changing the Audit and the Role of the Auditor .
- Carrington, T. (2014). Revision.
- Deloitte. (den 04 9 2024). Using Salesforce Einstein AI in the enterprise. Hämtat från <https://www.deloitte.com/global/en/alliances/salesforce/blogs/using-salesforce-einstein-ai-in-the-enterprise.html>
- Diogo Leocádio, L. M. (den 28 9 2024). MDPI. Hämtat från Artificial Intelligence in Auditing: A Conceptual Framework for Auditing Practices: <https://www.mdpi.com/2076-3387/14/10/238>
- Ejertsson, G. (2005). Enkäten i praktiken.
- Ekonomiivartid. (2025). Hämtat från <https://ekonomiivartid.se/ekonomisk-historia/agentteorin.html> 03 2025
- Europaparlamentet. (u.d.). Hämtat från Report on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council laying down harmonised rules on Artificial Intelligence.
- Europeiska kommissionen. (2021). Hämtat från <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52021PC0206>
- EY. (2024). EY investerar i AI. Hämtat från https://www.ey.com/sv_se/news/2024/01/ey-investerar-1-4-miljarder-dollar-i-artificiell-intelligens

- FAR. (den 24 11 2024). Hämtat från <https://www.far.se/kunskap/revision/vad-ar-revision/>. 3 2025
- FAR. (u.d.). Hämtat från Automatiserade verktyg och tekniker för revision: https://www.far.se/kunskap/digitalisering/digitalisering-och-revision-att-anvanda-automatiserade-verktyg-och-teknik-att/?srsltid=AfmBOoo_w7DW5COvI73RcoFMwKZEkYaCjxlE0HqUq0a1yHtKcW8DxbIt
- Fiive. (u.d.). Hämtat från 5 största riskerna med AI och hur de kan hanteras: https://www.fiive.se/blog/risker-med-ai?utm_source=chatgpt.com
- Finlex. (1997). Bokföringslagen (1336/1997).
- Finlex. (2015). Hämtat från Revisionslagen (1141/2015). 01 2025
- Foundation, I. (2017). Insurance Contracts. Hämtat från <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2022/issued/part-a/ifrs-17-insurance-contracts.pdf?bypass=on>
- GEPP, A. (2018). BIG DATA TECHNIQUES IN AUDITING RESEARCH AND PRACTICE: CURRENT TRENDS AND FUTURE OPPORTUNITIES.
- High-Level Expert Group on AI. (2019). Hämtat från <https://www.ccdcoe.org/uploads/2019/06/EC-190408-AI-HLEG-Guidelines.pdf>
- IAASB,2020. (u.d.). Hämtat från <https://www.irba.co.za/upload/IAASB-2020-Handbook-Volume-1.pdf>
- IAASB. (2013). ISAE 3000 (Revised), Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information.
- IAASB. (2020). Quality Management for an Audit of Financial Statements isa 220.
- IFAC. (2020). Future-Fit Accountants: Developing the Competences and Skills for the future. Hämtat från IFAC.
- ISA 200, 2020. (u.d.). Hämtat från <https://www.irba.co.za/upload/IAASB-2020-Handbook-Volume-1.pdf>
- ISA 300, 2020. (u.d.). Hämtat från <https://www.irba.co.za/upload/IAASB-2020-Handbook-Volume-1.pdf>
- ISA 315, 2020. (u.d.). Hämtat från <https://www.2020innovation.com/files/documents/file-downloads/Risk-Assessment-Under-ISA-315-Notes.pdf>
- ISA-260. (u.d.). Hämtat från <https://www.irba.co.za/upload/ISA-260-Revised.pdf>
- KPMG. (2013). COSO Internal Control – Integrated Framework.
- KPMG. (2024). AI in financial reporting and audit: Navigating the new era .

- KPMG. (u.d.). Hämtat från The far-reaching impact of Artificial Intelligence on the audit:
<https://kpmg.com/nl/en/home/topics/future-of-audit/ai-audit/impact-artificial-intelligence-audit-profession.html>
- Lunds universitet. (u.d.). Hämtat från Vad är AI:
<https://www.vattenhallen.lu.se/upplevelser/ai/om-ai/>
- PRH: Revisionsdokumentation. (2025). Hämtat från
https://www.prh.fi/sv/revisionstillsyn/revisionstillsyns_publicationer/arsrapporter_om_kvalitetsgranskningar/arsrapport_om_kvalitetsgranskningar_2019/ovriga_betydande_observationer_av_kvalitetsgranskningarna_enligt_arnesomrade/revisionsdokumentation.html 1 2025
- PwC. (2017). Understanding a financial statement audit. Hämtat från
https://www.pwc.com/im/en/services/Assurance/pwc-understanding-financial-statement-audit.pdf?utm_source=chatgpt.com
- PWC. (2024). Artificiell Intelligens (AI) – hur påverkas din verksamhet? Hämtat från
<https://www.pwc.se/artificiell-intelligens>. 12 2024
- SAP. (2024). Vad är artificiell intelligens? Hämtat från
<https://www.sap.com/sweden/products/artificial-intelligence/what-is-artificial-intelligence.html> 12 2024
- Simnett, R. V. (2009). Assurance on sustainability reports: An international comparison.
- Suomi.fi. (u.d.). Suomi Revision. Hämtat från Suomi.fi:
<https://www.suomi.fi/foretag/ekonomiforvaltning-och-beskattning/bokforing-och-ekonomiadministration/guide/bokslut-och-revision/revision>
- VISURE. (2024). Hämtat från AI-verktyg kan upptäcka ovanliga transaktioner .
- Wallenberg, A.-M. (den 17 9 2024). Europainformationen. Hämtat från Vilka spelregler har EU för användningen av AI?:
<https://eurooppatiedotus.fi/sv/2024/09/17/manadens-fraga-vilka-spelregler-har-eu-for-anvandningen-av-ai/>
- Widegren, E. (2025). Balans. Hämtat från AI kan bli framtidens revisorsassistent.
- Özdemir, D., & Hällgren, J. (den 7 8 2023). AI inom revision. Hämtat från <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1789424/FULLTEXT01.pdf>

11 Bilagor

Bilaga 1- Informationsbrev

Hej,

Mitt namn är Jiaman Ma och jag studerar företagsekonomi vid Yrkeshögskolan Novia i Åbo. För närvarande arbetar jag med mitt examensarbete inom revision, med särskilt fokus på hur AI påverkar området.

I den empiriska delen av mitt arbete genomför jag en kvalitativ studie för att samla in insikter från yrkesverksamma inom fältet. Jag skulle därför uppskatta om du har möjlighet att delta och dela med dig av dina erfarenheter och perspektiv. Du kan välja att bidra genom att svara på en enkät eller delta i en intervju, beroende på vad som passar dig bäst.

Om du väljer att besvara enkäten, vore det till stor hjälp om du kunde skicka dina svar den 31 oktober 2024. Frågorna som jag vill diskutera med dig finns bifogade i ett separat dokument. Tveka inte att kontakta mig om du har några frågor eller om något är oklart. Du når mig via e-post på jiamanma@edu.novia.fi.

Jag ser fram emot ditt svar och tackar på förhand för din tid och medverkan.

Med vänliga hälsningar,

Jiaman Ma

Bilaga 2 – Frågor

Utbildning och yrkesbakgrund

1. Vad har du för utbildning?
2. Vilken är din nuvarande position inom revisionsområdet?
3. Hur länge har du jobbat inom revisionsbranschen?

Digitalisering och teknik inom revision

4. Vad tycker du är de viktigaste orsakerna till att revisionsprocesser blir digitala?
5. Vilken ny teknik använder du själv eller vilken teknik ser du i ditt dagliga arbete / i din organisation (Big 4)

Användning av AI

6. Finns det några risker eller begränsningar med att använda AI inom revision?
7. Vilka utmaningar har ni stött på när ni implementerar AI i revisionen?
8. Hur tror du att AI kommer att påverka revisionens framtid?

Kompetens och färdigheter

9. Vilka färdigheter tror du blir viktiga för revisorer i framtiden med den ökade användningen av AI?

Förberedelser och framtidsperspektiv inom AI och revision

10. Hur förbereder din organisation sig för framtida AI-utveckling inom revision?
11. Tror du att AI helt kan ersätta vissa delar av revisionsarbetet?

Övrigt

12. Något att tillägga?